

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Vagy hóra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40.

HIRDETÉSEK:

4-basabos polt sor egyszer 20 fl.
mánden következőnél 18 fillér.

Nyilttér polt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az Aradhegyaljai borközraktárak.
- A nemzet joga?
- Tisza István Aradon.
- Meggyilkolt nyomdatulajdonos.
- A Just pa t üzenete Tisza aradi felhívására.
- Válóféiben a spanyol királyi pár.
- Színházi pletykák.

Az egyik püspöktől a másikig.

— Tisza a nemzetiségi békéért. —

Arad, január 30.

Az az út, amelyen Tisza István gróf a nemzetiségekkel való békét a nagy hazafinak törhetetlen érzésével és a történelmi államférfiu előrelátó bölcsességével keresi, másodszer veze el az aradi püspöki szék mellett. Az első találkozásnak még friss az emléke, elég sok az élő tanuja. Aki annak az eseménynek volt a központja, már halott: a fehérlelkü, tudós, hiveinek bálványja: Goldis József püspök. A magyar törvényhozásból vitte az útja az aradi aulába. A parlamentben a szabadelvű pártnak tagja volt; s azt, hogy román ember léte magyar politikai párthoz tartozott, egyházának, nemzetiségének tagjai közül senki se rótta föl bünnül neki. Nem tartottak tőle, hogy a magyar politikai pártnak, az akkori kormánynak pártjában vesztett volna

a fajához való ragaszkodásból, nem vádolták azzal, hogy árulója lett volna a vele egy nyelvű tömegék érdekeinek. Nem gondoltak kétszínűséget fölle, a miért a magyarokkal ép olyan szeretetben élt, mint a maga nemzetiségebeliekkel. És a püspöknek, a ki installációja előtt néhány hónappal a szabadelvű-párt tagja volt, székfoglalóján a hivek olyan ünneplésében, olyan túlaradó, boldogságot sugárzó szeretetben volt része, a minőre se azelőtt, se azóta nem volt példa. Amikor Tisza István gróf előtt ilyen eleven példája volt annak, hogy a magyarokkal egy uton járó, egy szívvel érző nemzetiségi ember milyen csorbátlanul élvezheti a maga nemzetiségének bizalmát, akkor ez szinte önként inspirálhatta Tiszát, aki a biharmegyei képviselőkkel együtt Goldis installációján részt vett, hogy egy hatalmas, mély nyomokat hagyó beszédben figyelmeztesse a Goldist ünneplő, érte őszintén rajongó románokat, hogy az egyedül helyes politika, a melyet követhetnek, Goldis József útja: a magyarokkal való nyilt, őszinte férfias barátság.

Az idő akkor nem hozta meg Tisza István szavainak hatását. Sajátságos, hogy ép Goldis József egyházi pártjának tagjaiból alakult a románok aktivista tábora. A szélsőségek szellői hódítottak akkor a románok között,

ép úgy, mint az időtájt a magyar politikában. A nemzetiségek között a külön való, elérhetetlen és meg nem indokolt aspirációkat üzö, a sikert az örökös harcban kereső irány jutott erőre; az az irány, a mely a magyar nemzetiségi politikában egyszer már céltalannak és hiunak mutatkozott. Ennek a szélső iránynak, a melyet „vivmánypolitikának” is lehetne nevezni, újra bekövetkezett az alkonya. A nemzetiségi pártot a képviselőválasztásokon a vereségek hosszú sora érte: s nem lehetett a bukások után annyi mindent a preszsióra, az erőszakra fogni, hogy ne maradt volna meg a helye a beismerésnek: a románok kiábrándultak az „aktivista” politikából. És jóval a választások előtt Mangra Vazul, nem törődve a meggyanusitással, az inzultushoz közel járó támadásokkal, férfiasan és egyenesen rátért nagyváradi vikárius-elődjének: Goldisnak útjára és egyházának, nemzetiségének érdekei védelmére egy magyar pártnak, a nemzeti munkapárt padjai között keresi. Olyan nagy nevei a nemzetiségi mozgalmak történetének, mint Slavici János, Brode Jenő, fentartás nélkül helyeslik és követendőnek tartják Mangra példáját.

És az aktivista, külön nemzetiségi programot hirdető politika továbbtermi gyümölcseit. A nemzetiségi pro-

Az ezüst ostor.

Írta: Pogány Béia.

Az eső úgy suhogott végig az aszfaltozott fason, mintha számtalan ezüst ostor vagdalta volna. Soha szomorubbak nem voltunk, mint akkor. Sem én, sem az apám. Meggöngyödten bandukoltunk a körut felé, ott kocsit vetünk és hajtottunk a pályaudvarra. Elutaztunk egy hisztérikus asszonyt vigasztalni, akit napokkal előbb hazaküldtünk, mert nagybátyám, a haldokló nem tűrte maga mellett. Pedig a felesége volt. Nem hü, nem kedves, csak türt felesége. A szemével szeretettel simogatt bennünket, ha meg-megszólaít jóindulattal beszélt. Finom és ölelő volt minden szava. Gavallér ember volt; nem engedte, hogy érezzük végső kintódásai rettenetességét. A lábai alatt melegvizes üvegek voltak, azokat simogatta a fagyos talpáv. Annan sugárzott volna még egy kis élet a me... örtört testébe. A feleségére rá se nézett. Mi, akik körülálltuk, megértettük. A haldokló szuverén jogát gyakorolta. Utolsó óráiban azokkal beszélt, akik neki tetszettek és nem azokkal, akik egész életen át keserítették, akiket csak megtürt, akiknek jelenléte mindenkor üldözte, de sohasem mondta.

A hisztérikus és kellemetlen asszonyt végre is eltávolítottuk. Hazaküldtük. Még egyszer találkoztak az életben. A szaunatórium folyosóján, ahol elbujtattuk, mert élete büneinek lerovásáért vezekelni akar. Elbujtattuk egy sarokba, hogy onnan lássa még egyszer a nagybeteget, akit az emeletre vittek, hogy a végső, reménytelen operációt elvégezzék rajta. A nagybátyám meg-

látta a rejtett sarokban. A nagybeteget két szolgálta vitte hordágyon. Ott feküdt pihegve, alig élve. Életében gavallér volt, szép, virtuos magyar. Félhalálában sem tudott az életmódjával szakítani. Csufolódott és galans kalandokat emlegetett. Közben azonban a folyosón elborult az arca és sirva mondta nekem:

— Ott van, ott van ...

Amikor azonban elkanyarodtunk a folyosón, gyászos, rettegő menetben; visszatért a jókedve és azt mondta, hogy a doktor urak jöjjenek el ő hozzá jó bort inni, mert amit ők betegnek adnak, azt tulajdonképen az ő házában a kocsisoknak sem igen mernék odaadni.

Aztán odafönt vagdaltak rajt az orvosok, majd megint bevarrták. Akkor ébresztgetni kezdték. Ezenközben pedig a fehérkabátos professzor kijött hozzánk. Valami nagyon fonségeset láttam az arcán. Azt, hogy ez az ember most belenézett egy embertársának a belső szervezetébe és mindent tud. Tudja, hogy megéle, nem-e? Ennek az embernek a szava most mindent jelent. Ez az ember az igazi haruspex, mert tud a belekből jósolni. Élet és halál fölött dönt abból, amit látott.

Ugy szólt hozzánk, mint egy arkangyal a kisdedekhez. Régi bibliai képekben láttam ilyen szerető arcot, ilyen vigasztaló, altató, keblére ölelő arcot, mint ezé az emberé volt. A kezében profán szivart porgetett, de úgy éreztem két szép, sima Reskeny kezét a fejünk fölé terjesztette, mintha meg akart volna áldani bennünket. Oh, én soha ilyen szent papot nem láttam. Ugy mondta meg nekünk, hogy a kedvesünk meg fog halni, hogy szerettem volna neki kezet csókolni. Aldott ember volt.

Elköszöntünk tőle és kimentünk az utcára, amelyet az ezüstostorhoz hasonlatos esőszálak paskoltak. A villanyfény a fejünkre esett és az aszfalton megnagyobbodva mutatta nekünk keservesen siró, lézengő, szomorú árnyékunkat. Paskoltunk a gémberedett lábainkkal a vízben és nem beszéltünk. En és az apám. Aztán vonatra ültünk, hogy megvigyük a szomorú hírt a gonoszságában megbetegedett asszonynak. Megmondjuk neki, hogy meghal az ura. És ő megérise: az utolsó akarata az volt, hogy téged ne lásson. A vonaton sem szóltunk egymáshoz. Ugy fél ilyenkor az egyik fájdalommal teli szív a másiktól, mintha maga a halott szent és tiszta lelke meredne rá csodálkozó, becsületes szemekkel. Nem szabad ilyenkor szót kiejteni, mert úgy érzi az embert, mintha minden szóval a halott álmát zavarná. A halott tulajdonképen még nem is volt a mi tudatunkban, de éreztük, hogy a sok magasztos pillanat egyikében, amíg mi itt áhitatosan hallgattunk, kilehelte lelkét.

Hazaértünk és megmondtuk a haldokló feleségének, hogy vegyen fekete selymet, varrassa meg, vegye föl, mire felöltözik, itthon lesz a ravatal. Aztán visszamentünk. Megkönynyebbülve, élénken, mint egy lelki tus után. A vasuton már köznapi dolgokról beszéltünk. Biztosan, elszántan, hogy a kedves nélkül kell ezentul élnünk. Az álmát, a halott magasztos álmát nem lehet olyankor zavarni már, amikor a test kihült. Ilyenkor hatalmas dicsőségesen uralkodó már a halott. Az élőkre hideg, kisimult arccal tekint. Márványos arca mögött még az álmot sem érzi az álom. Csak amíg a halál nyomai, a szenvedések ráncai, a vonaglások

gram hivei is ketté szakadtak: s a *Tribuna* meg a *Romanul* csoportja versenyt hirdet egymás tagjait „árulónak”, megalkuvóknak, mérsékelnek s egyébként.

A nemzetiségi pártnak ez a nyílt, lejtőre vezető válsága különösen aktuálissá, igazoltá tette Tisza István grófnak vasárnap, az aradi román püspök ebédjén tartott pohárköszöntőjét. A vendégnek gondos tapintatosságával, de az igaz meggyőződésnek és a becsületes szándéknak el nem leplezett erejével hirta föl ismét a románok vezetőit s különösen főpapjait, hogy a maguk tekintélyével, egyenlő állásuk súlyával, a hazának, s maguknak a nemzetiségeknek érdekében legyenek segítők a megbékülésnek, a mely az ország nyugodt, biztos és egyenlő haladását siettet: segítsenek a békét megkötni, a mely nem kíván áldozatot a nemzetiségektől, nem kívánja önérzetük megőrsét, csak egyet: a magyar nemzeti államnak elismerését.

Nem lehetünk annyira optimisták, hogy ezeknek a nagy jelentőségű, komoly pillanatban elmondott szavaknak rohamos, gyorsan bekövetkező hatását reméljük. De a hatás bizonynyal nem marad el, s a fölhevítés nem marad eredménytelenül. A kijózanodásnak, a férfias meghiggadásnak folyamata megindult, s a kiket a nemzetiségek közül ma talán visszatart attól, hogy Goldis Józsefnek igaz útjára térjenek, azokat Tisza István szavai bizonyára megedzik ebben a szándékban. A nemzetiségi közéletnek kiváló, hivatott erői a magyar pártok padjaiban bizonyá a megfogják találni a módot és alkalmat, hogy érvényt szerezzenek a nemzetiségek jogos s az államérdekekkel egybe nem ütköző törekvéseinek, amelyeket elfogulatlanul senki nem akar elvitatni.

Az Aradhegyaljai borközpontok.

Hegyaljánk bortermelését érdeklő eme fontos ügyben a napilapokban megjelent lézagos közleményeket szükségesnek látom a tényleges körülményeket feltűntető adatokkal a következőkben kiegészíteni.

Egyesületünk és alólirott kezdeményezése folytán tervezte vétetett oly közraktárak felállítása, melyekben elsősorban azon termelők hegyi borai helyeztetnének el, melyek részére a termelő sem pincével, sem edényekkel nem rendelkezik. Egy ilyen közraktár létesítése attól volt függővé téve, vajjon a földművelésügyi minisztérium hajlandó-e egyesületünket oly magas anyagi támogatásban részesíteni, mely lehetővé teszi 40.000 hektó befogadására tervezett raktárak felállítását és berendezését. A minisztérium beáitván annak szükségét, hogy bortermelésünk sürgős és hathatós támogatást igényel, tervezett közraktárak felállítását a lehető legkedvezőbb feltételek mellett hajlandó létesíteni oly módon, hogy a pincéket felépíteti, az edényeket és tartányokat beszerzi, a pincéket a szükséges berendezéssel felszereli és szakavatott pincemestereket bocsájt a közraktár rendelkezésre és pedig mindezeket a termelőkre nézve díjmentesen: — a raktárakban elhelyezendő borok értékesítésének joga kizárólag a termelők részére tartatván fenn. A minisztérium ezzel kapcsolatban csak azt a kikötést teszi, hogy egyesületünk a termelők hozzájárulását egy szövetséget alakítson, mely szövetséget élvezi a közraktárak összes jelentékeny előnyeit.

Nagyfontossággal bír hazai bortermelésünkre és a kellő értékesítési viszonyokra az a körülmény, hogy a földművelésügyi minisztérium az országban, a hegyvidékeken hat ilven közraktárt szándékozik felállítani és minden egyes hegyvidékre nézve egy millió korona befektetést preliminál olyképen, hogy a hat hegyvidéken — ezek közt az Aradhegyalján is egyelőre tízezer hektónak megfelelő raktárakat létesít és szerel fel és a szükséghez képest ezeket negyvenezer hektó befogadására kibővíti.

a szanatórium kerítéséhez, reszkető kézzel a csöngettünk. Föltekintettünk az anakra, világos volt. Az ott a folyosó. A világ rávetődött a betegszoba ajtajára. Az esőnemen állt ott. Néztük, néztük dülledő szemekkel, mintha azt vártuk volna, hogy talán egy lélegzetvétel kiszökik rajta.

Akkor vettük észre, hogy az eső ezüstostorai még mindig paskolják az aszfaltot. Meszse az épület lépcsőjén lecsoszogott egy ember lámpással a kezében. A lámpa nem adott semmi jelt. Pedig vártunk valamit. Babonás bold hittel vártuk, de hiába. Az ember pedig eszszogott végig a hosszú kertes udvaron. Mikor odaért, szerettem volna neki ugrani a vaskerítésen át, hogy ordítson: él! él! A zár élesen csikorgott az ajtó még kinosabban. Ostoba hit vett erőt rajtam. Azt hittem ez az ember most épen úgy érez, mint mi. Ez az ember most fog ordítani diadalmas, boldog üvöltéssel: él, él!

Nem ordított, hanem bántó, éles, recsegő hangon alázatosan jelentette:

— A nagyságos ur meghalt.
Meghalt. Ki halt meg? A nagyságos ur! Ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy halottat még soha jobban, aljasabban meg nem sértettek, mint ez az alázatos borraalóért tülekedő szolgálélek. Nagyságos urnak nevez egy halottat. Mi két napig lábujjhegyen jártunk, suttogva beszélgettünk, ő meg durván nagyságos urnak nevezi a halottat. Szerettem volna pofon vágni. De az eső ezüst ostora ott suhogott a fejem fölött. Nem mertem a kezem fölémelni.

Nem bocsájtkozom annak magyarázatába, hogy mily áldásos hatása lesz eme közraktáraknak, mert ezt minden termelő tudja, de szükségesnek tartom, hogy egyesületünk eme fontos kérdéssel alaposan foglalkozzék: legfőképpen az ezzel kapcsolatos két legjelentősebb kérdéssel. Először a szövetséget megalakításával, másodsor azzal: *hol állítsák fel eme raktárakat*. Az első kérdésre máris jelezhetem, hogy oly szerény áldozatot igényel a szövetséget létesítése az egyes termelőktől, hogy ez semmi akadályt nem fog okozni. A második kérdés nagy fontosságát az a körülmény képezi, hogy Arad szab. kir. város illetékes vezető egyenlőségei arra törekszenek, hogy a raktárak Aradon állitassanak fel. Magam részéről bár ez utóbbi kérdés felett egyéni nézetemet megalkottam, nem kívánom a termelőket befolyásolni, hanem szükségét látom annak, hogy az érdekeik ezt a fontos kérdést alaposan maguk között megvitassák, e célból feb uár hó közepe tájára az egyesület egy rendkívüli közgyűlést leg egybehivatni. A közgyűlések feladata lesz a szövetséget módosztatni megállapítani és állást foglalni a raktárak felállításának helye kérdésében. Már most bátorodom birtkoostársaim heveimmet eme fontos kérdésekre felhívni és felkértem, hogy a közgyűlésen minél számasabban résztvevni el ne mulasszák, hogy az ott hozandó határozatok a termelők többségének érdekeit fejezzék ki.

Bódy Bódog.

az Aradhegyaljai Borközpontok egyesületének elnöke.

A nemzet joga?

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás

Budapest, január 31.

A nemzet jogának mondotta egy képviselő mai beszédében, azt amit Tisza István Aradon obstrukciónak nevezett. Hogyi Árpád aposztrofálta Tiszát aradi nyilatkozata miatt és visszautasította az obstrukció valját. Ugyanaz a logika, mely a koalíciót szülte meg az ország végtelen kárára és szomorúságára. A nemzet jogának mondották az elnöki emelvény szótrombolását és az őrszemek kinevezését. Mind azt, amit a nemzet ellen vétettek a nemzeti jog nevében történt. A legutóbbi választásokon, a nemzet hangosan tiltakozott a politikusok eme végzetes hazugsága ellen és kifejezte akaratát, mely azt elozza, hogy a nemzet csak arra ad jogot, hogy érte dolgozzanak. Amíg ezt meg nem teszik, addig nemcsak Tisza, de maga a nemzet is vádolja őket az obstrukcióval.

A mai ülésről ezt a tudósítást adjuk:

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése és elnöki előterjesztések után

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója terjeszti be jelentését az 1911. évi állami költségvetésről.

Einök jelenti, hogy **Hegedüs Loránt** napirend előtt szólni kíván.

Hegedüs Loránt: Eláll a szótól.

Következett ezután napirend szerint a

bankvita

folytatása.

Benedek János: Polemizál madarasi Beck azon kijelentésével, hogy az ellenzék nem ért a bankkérdéshez. Széchenyit idézve próbált Beck báró hatást elérni. Széchenyi akkor azt mondta, hogy a karok felírnak, deputációznak, de azt sem tudják, hogy mi fán terem a bank. Azóta nagyot változott az idő. Magyarország azóta bekapcsolódott Európa ipari és kereskedelmi forgalmába, s ma már a kérdéssel többen vannak tisztában, mint a hányan Széchenyi idejében nem értettek hozzá. Ezután Tisza István aradi beszédére reflektál. — Tisza

torzulásai ülnek a homlokon, az ajkak körül, addig háborgatja az élők élete, fájdalma, sajnálkozása. Amikor Pestről elutaztunk, ezt éreztük a márvány arc hideg nyugalmát, amely biztatott bennünket:

— Csak éljete, beszéljete, úgy tegyete, mint mindig, mert az én álomom már biztos, háborithatatlan és örök.

És úgy cselekedtünk. Csak Kelenföldnél dobbant meg újra a szívünk. Hátha még él! Istenem ha élne! A szívünk a torkunkban dobogott, amikor kocsiába ültünk és megmondtuk a perfid és részvétlen kocsisnak a szanatórium címét.

Utközben ismét hallgattunk és én úgy véltem, kötelességem a halott emlékével, érdemeivel és jellemével foglalkoznom. A betegágy a ház mámorában vergődő hálóingos ember megint úgy állt előttem a maga kifogástalan eleganciájában, eleven uri gesztusaival. Az orvos most nem volt többé a szememben jötevő, kedves ember, hanem egy törvényes zsarnok, aki beavatkozik az ember életébe. És csodálkoztam ezen a szeretetreméltó gavalléron, aki eltúrta az orvos kíváncsiságát, mikor a gyomrába akart betekinteni. Pedig máskor nem tűrte a kutató tekintetet sem, amelyik pedig mindössze a kifogástalan bundáját kémlelte.

A halál lehellete megváltoztatja az embereket, nagyon megváltoztatja.

Ovatosan, lábujjhegyen szálltunk ki a kocsiból. Éjszaka volt. Magunk csuktuk be a kocsi ajtaját, nehogy a kocsis durva keze zaj csapjon. Fizettünk. Lassan csusztattuk a pénzt, hogy meg ne csörrenjen. Aztán odalopóztunk

obstrukciónak nevezi a függetlenségi párt vitáját. Kijelenti, hogy ez a vád teljesen alaptalan. Miért obstruálna most az ellenzék, mikor, ha az lett volna az álláspontja, megobstruálhatta volna a kormány által benyújtott első törvényjavaslatot, vagy nem volna célszerűbb a véderő javaslatot megobstruálni? A parlament elé kerülő javaslatokkal tisztában van az ellenzék. Tudja, hogy minden javaslat a király előzetes szankciója mellett kerül a Ház elé. Ha pedig meg van az előzetes, úgy meg lesz az utólagos szankció is. A vita tehát céltalan, de az ellenzék kötelezve van erre az országgal és választókkal szemben. Az obstrukció vádját visszautasítja. Tisza azt mondta Aradon, hogy a nemzet ítél már.

Beck Lajos: Készfizetések!

Benedek János: Igen, a kormány megígérte a készfizetések felvételét. Ennek előre bocsajtása után más színezete van a dolognak. (Sokáig keresgél iratai között.)

Elnök (rácsenget.) Kérem tessék folytatni.

Hock János: Az orrát fujja (Derűtség.)

Benedek János: Ezután a közös bank működésével foglalkozik és azt bizonygatja, hogy az csupán az osztrák ipart támogatja. Utal arra, hogyha magyar kisiparosnak, vagy kereskedőnek kell hitel, azt csak uzsorás szövetkezettől tudja megkapni.

Szekely Ferenc igazságügyminiszter: Ezeket uzsora miatt már büntetik.

Benedek János: Örömmel hallja ezt a kijelentést, de kénytelen megjegyezni, hogy a nagy bankok is kiuzsorázzák a hitelkerőt. Szünetet kér.

Szünet után

Benedek János azt fejtegeti, hogy a bankszakértők annak idején az önálló bank mellett döntöttek, de ennek igazságát és hasznát bizonyította valamikor Széll Kálmán is.

Hock János: Azóta megfordult a Széll is. (Derűtség.)

Benedek János rámutat a katonai kiadások és egyéb kiadások közötti aránytalanságra. Mi úgy vagyunk ezzel, mint az a családapa, aki minden pénzét a katonai fiára köti, a másiknak pedig ha beteg is nem jut semmi. A javaslatot nem fogadja el.

Hegyi Árpád jobb szerette volna, ha Tisza István a Házban mondana volna el aradi beszédét és általában mindazt, amit a bankról gondolt. Itt megkapná a választ az ellenzék részéről. Honnan veszi egyébiránt Tisza az obstrukció vádját. Hiszen ebben a vitában a nemzet jogairól van szó, melyek felett nem lehet egy kettőre napirendre térni. Hosszasan ismerteti a kormány viselkedését a bankjavaslat előkészítése körül.

Miskolczy Imre (kifelé megy a tereméből):

— Majd ha a bankról beszél visszajövök. (Derűtség.)

Kabos Ferenc elnök figyelmezteti a szónokot, hogy közeledjék a tárgyhöz.

Hock János: Nagyot akar ugrani, azért szalad neki messziről. (Derűtség.)

Hegyi Árpád: Eddig legalább a nemzeti önállóságnak közjogi formáit megadtuk, de a javaslat ötödik szakasza ezt is veszélyezteti. Mielőtt a bankra rátérne, szünetet kér. (Nagy derűtség.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után Hegyi folytatja beszédét. Nem akar egy tégtával sem hozzájárulni ahhoz a sirhoz, a melybe a többség az önálló bankot temeti.

Felkiáltások jobbról: Ne is fenyegetsen telegességgel. (Nagy derűtség.)

Hegyi Árpád: Szívesen veszi a közszólásokat, mert így érzi, hogy új ideákat váltanak ki belőle. (Derűtség.) Meg van győződve, hogy sokat a többségből annyira megnyert az ellenzék érvelése, hogy a szavazásnál kivonulnak a tereméből, nehogy lelkiismeretük ellen szavazzanak.

Felkiáltások jobbról: Próbáljuk meg. Szavazzunk rögtön!

Hegyi Árpád: A bankügy nagyon komoly dolog. Sokat lehetne róla beszélni.

Rudnyánszky György: Ha olyan komoly, kár komédiázni vele.

Felkiáltások balról: Önök komédiáznak. Hol itt a parlamentárizmus?

— Önök járatták le, kiáltják vissza a munkapártról.

Hegyi Árpád azokkal polemizál, akik nagy-

hatalmi érdekből tartják szükségesnek fenntartani a közös bankot. Ennek kapcsán szól az annekszióról.

Kabos elnök figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól.

Hegyi Árpád ezután a kamatláb kérdésével foglalkozik. Nem ad azoknak igazat, akik a kamatláb emelkedésétől tartanak.

Három órakor azt a kijelentést tette, hogy beszédének legnagyobb részét elhagyta. (Nagy derűtség.) Határozati javaslatot nyújt be. A javaslatot nem fogadja el.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés fél négykor véget ért.

Nem sürgős a bankjavaslat.

— Mi van Justh Gyula zsebében? —

Távirati tudósítás.

Arad, január 30

Budapestről jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt a Ház folyosóján kijelentette egy újságíró előtt, hogy *sürgős terminushoz nincs semmiféle javaslat kötve*. A február tizenötödiki határidőt is csak az osztrák, de nem a magyar kormány köti. A magyar kormány abban a biztos tudatban, hogy mögötte egy nagy erős többség áll, nyugodt, hogy a bankszabdalom esetleges meghosszabbítását a Ház utólag ratifikálni fogja. Az ujonclétszám megszavazása körül sem keletkezhetnek zavarok, mert júliusban és augusztusban is volt sorozás. A tisztviselők kinevezése sem ütközik semmi akadályba, mert a legtöbb már effektuálva van.

A házelnök beteg.

Budapestről jelentik: *Berzeviczy* Albert a Ház elnöke erősen meghűlt és kénytelen egy-két napig az ágyat őrizni. Távollétében a képviselőház ügyeit Návay és Kabos alelnökök fogják intézni.

A bankvita.

Budapestről jelentik: A holnapi ülésben *Bánffy* Dezső báró és *Justh* Gyula mondanak nagyobb beszédeket. *Justh*, hir szerint, Tisza aradi beszédére fog válaszolni. A helyzet ma úgy fest, hogy a részletes tárgyalás során valószínűleg erős összeütközés lesz a Házban a kormány és az ellenzék között. A mai ülésen hire járt annak is, hogy holnap néppárti felszólalás is lesz. *Molnár* János fog beszélni, aki hir szerint a Lukács—*Justh* féle kormányalakítási tárgyalásokat fogja ismertetni. Mikor *Justh* erről értesült a zsebére ütött és kijelentette, hogy akármely pillanatban kész ismertetni a tárgyalások egész anyagát.

A függetlenségi pártok kibékülése.

Budapestről jelentik: A képviselőház folyosóján ma délelőtt élénken tárgyalták az Apponyi-bankett eseményeit. A függetlenségi képviselők örömmel konstatálták, hogy a 48-as képviselők pártkülönbség nélkül nagy számmal vettek részt a lakomán. Különösen *Justh*ék hangoztatták, hogy amennyiben a választójog kérdésében *Kossuth*ék radikálisabb álláspontra helyezkednek, nincs akadálya a teljes kibékülésnek.

Aehrenthal expozéja.

Budapestről jelentik: *Aehrenthal* gróf külügyminiszter az osztrák delegáció ma délután három órakor tartott ülésén terjesztette elő expozéját. Előadta, hogy a külügyi politikában legutóbb a helyzet nem változott meg. Ma sem forog fenn olyan kérdés, amely veszélyeztetné Európa békéjét. Az összes nagyhatalmak többnyire belügyi kérdésekkel vannak elfoglalva és arra törekednek, hogy kölcsönös viszonyukat a bizalom teljessé tegye. A szövetséges hatalmak közötti összhang november óta még telje-

sebbé vált. Utal *Bethman-Hollveg* birodalmi kancellár és *San Giuliano* márkai olasz külügyminiszter megleghangu beszédeire. Az olasz külügyminiszter a területi statusquonak fenntartását jelölte meg a szövetséges hatalmak céljával. Anglia és Németország között a közeledés barátságossá vált. A keletre vonatkozó program az, hogy a monarchiának érdekében áll *Törökország* békés fejlődésének előmozdítása, valamint a többi Balkán állam önállóságának és fejlődésének elősegítése. Oroszországgal való viszonyunk is barátságossá vált. Végül újra figyelmezteti a delegációt, hogy a hadsereg harc képességét fejleszteni kell.

Közös minisztertanács.

Budapestről jelentik: A delegációk ülésése alatt az osztrák és magyar kormány között több fontos kérdésben döntő jelentőségű tárgyalás lesz. Legfontosabb a katonai perrendtartás kérdése. A bécsi látogatások tudvalevőleg nem vezettek eredményre: a *Bienerth* kormány a nyelvkérdésben ragaszkodott régi álláspontjához, a magyar kormány pedig kénytelen ragaszkodni ahhoz a minimumhoz, amely a kilences bizottság programjában foglaltatott. A budapesti tanácskozásokon az illetékes miniszterek fognak résztvenni, de az ellentét olyan nagy, hogy valószínűleg a király elnöklete alatt egybeülő minisztertanácsra lesz szükség. További kérdések, amelyek Budapesten döntendők el, a hadsereg élelmezési és ellátási anyagának szállítása. Az osztrák agráriusok azt követelik, hogy az Ausztriában állomásozó csapatok részére csak osztrák gazdák szállítsanak, ezzel szemben a magyar kormány elutasító álláspontra helyezkedett, mert a véderő számára való ipari szállításoknál Magyarország ugye éri el a kvóta szerint reá eső részt. — *Glombinsky* osztrák vasutügyi miniszter és *Hieronymy* kereskedelmi miniszter a Dalmáciát összekötő vasutat illető függő kérdésekben is tárgyalnak. Budapesten döntik el ezenkívül a Montenegróval kötendő kereskedelmi szerződést is.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék új tagjai. A községi tanítók szombaton tartott gyűlésen választották meg képviselőiket az iskolaszéken. Mint érdekességet említjük meg, hogy ez alkalommal méltányosan és helyesen nőt is választottak. Az iskolaszék tagjai e címen *Czirák* Márton, *Szilágyi* György és *Pataky* Sándor voltak. A választásnál *Czirák* Márton a megválasztott körülményeire való tekintetből nem vállalta újból a tisztelet, míg *Szilágyi* György kisebbségben maradt. Az iskolaszék tagjai: *Czeiler* Gizella a Hasszinger-utcai leányiskola igazgatónője, *Körmives* József az Erzsébetvárosi leányiskola igazgatója és *Pataky* Sándor községi tanító.

(—) Ünnepezt tanfelügyelő. *Fogarasi* irják: *Bártfai* Szabó Elemér kir. tanfelügyelőt itteni rövid, de hatásában mélyen eredményes és áldásos működés után fensőbb körök elismerése kiüntetőbb polcra emelte s ezért eltávozott *Fogarasi*ról. A fogarasi társadalom és *Fogarasi* vármegye loyális elismeréssel hódoló összes tanítósa a távozó kir. tanfelügyelőtől illő keretek között vett búcsút. Január hó 26-án este *Fogarason* a „*Merkur*” szállodában búcsuvacsorát rendeztek. Ez alkalommal a fogarasi társadalom és tanítósa jelét adta annak, mennyire kedvelte és becsülte a nemes férfit. E búcsuvacsorán körülbelül hatszázán vettek részt. Az ország minden részéből érkezett számos üdvözlő levél és sürgöny. A kormány nevében: *Széll* József főispán, — a vármegyei tisztviselők nevében *Bocskor* árvaszéki elnök, a fogarasi társadalom nevében *Balla* ev. ref. lelkész, a tanítósa nevében pedig *Kiss* Károly tanítóegyesületi elnök búcsúztatta könnyekig megható beszédben.

Tisza István Aradon.

(A küldöttségek. — Ebéd a román püspöknél. — Békés felhívás a románokhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Tisza István gróf tegnap délután elutazott Aradról s távozása alkalmával a körülötte lévő, tőle bucsuzkodó uraknak az őszinte elismerés hangján szólt arról, hogy kerületében milyen otthonosan, milyen kellemesen érezte magát. Arad kiváló képviselője iránt a polgárság körében a szinpátiának és a nagybecsülésnek számtalan jele nyilvánult meg. Amerre csak ment, ahol csak megfordult, mindenütt a gyöngédség és a megértő szeretet fogadta az illusztris vendéget.

Vasárnap délelőtt a városházán egész népvándorlás volt. Számosan keresték föl Tiszát, hogy megköszönjék jóságból fakadó tetteit s hogy oly készségesen segédkezett nyújtott egyegy elhanyagolt, vagy a hivatalos retortákban megakadt ügy gyorsabb lebonyolításához. Tisza a kérelmezőket és azokat, akik köszönettel járultak eléje, a legnagyobb előzékenységgel fogadta, úgy mint egyik polgártárs a másikat szokta. Lehámlott róla a rang, a méltóság s akik hozzá fordultak, azok a melegen, becsületesen érző, a szenvedő embereket megértő férfit találták maguk előtt.

Délben a román püspöknél volt ebéd. Itt Tisza a román kérdéssel nagy horderejű beszédet mondott, amely egyik szilárd oszlopa lesz a magyar-román békekötésnek.

A képviselő délután, programszerűen elutazott Aradról.

A vasárnap történt eseményekről ez a tudósításunk szól:

Küldöttségek Tiszánál.

Délelőtt tíz órakor kezdődött a küldöttségek járása. Tisza István gróf a városháza tanácstermében helyezkedett el, s ott fogadta a testületek képviselőit és a magánosokat.

(Az állami tisztviselők.)

Először az állami tisztviselők aradi körének küldöttsége tisztelgett Róka József kir. tanácsos pénzügyigazgató vezetésével. Róka többek között ezeket mondta:

— Kegyelmes Uram! Mi teljes bizalommal járultunk nagyméltóságodhoz, mivel programbeszédében kijelenteni méltóztatott, hogy a mi függő ügyeink méltányos megoldását elsőrendű feladatai közé sorozza. Ebből a bizalomból merítjük azt a reményt, hogy méltányos kívánságaink már a közel jövőben teljesülni fognak. Igaz, mi hálásan elismerjük, hogy az utóbbi években többször éreztük a törvényhozás atyai gondoskodását. De fájdalom, illetményeink feljavításának eredményét nullifikálja az életviszonyok folytonos drágulása, — a megkezdett státus rendezés befejezve nincs, az egyes fizetési osztályokban a várakozási idő aránytalanul hosszú, — jogi állásunk pragmatika nélkül bizonytalan. De anyagi helyzetünk legfájdalmasa a negyedik század előtt is oly mostohán megalkotott nyugdíjtörvény, melynek lapjai állandóan nedvesek az özvegyek és árvák könnyeitől. Midőn a kolozsvári kongresszus emlékiratát átnyújtani bátorodom, még egyszer a legmélyebb tisztelettel esedezünk, hogy ez emlékiratban foglalt kérelmeinket hathatós befolyásával mielőbb megvalósítani méltóztatassék.

Ezután az aradi tisztviselőtelephez kérte a támogatást.

Tisza a küldöttségeknek ezt válaszolta:

— Tisztelt uraim! Az átnyújtott memorandumot a legnagyobb jóakarattal fogom áttanulmányozni és csak akkor fogok részletesen nyilatkozni. Azt azonban már most is kijelenthetem, hogy én tudom legjobban, hogy a magyar tisztviselői kar nem csak az államéletben fontos tényező, de mint nemzeti és társadalmi faktor is a legnagyobb méltányosságot érdemli. Évek óta hangoztatom, hogy az özvegyi és árva ellátás a magyar állami berendezkedésnek egyik sötét foltja. A mi a státuszrendezést illeti, arra nézve meg kell jegyezmem, hogy ebben a kérdésben maga a tisztviselői kar siethet legjobban az állam segítségére. Ha a személyzetet szaporítani kell, akkor bajosan lehet a státusz rendezést egyhamar megcsinálni. Míg ellenben, ha a tisztviselői kar a maga körében a munka teljesítés által feleslegessé teszi a szaporítást akkor gyorsabban megy a dolog.

Ami a tisztviselőtelep kérdését illeti, én örömmel támogatom minden oly mozgalmat, mely arra irányul, hogy a tisztviselő élete kényelmesebbé és olcsóbbá tétessék. Ide tartozik első sorban a lakás kérdés. Ha tudni fogom majd alkalomadtán, hogy miben lehetek az urak szolgálatára, rendelkezzenek velem.

(A tanárok.)

A középiskolai tanárok küldöttségét Keszler Károly, az aradi tanárszövetség alelnöke vezette, aki köszönetet mondott Tiszának az aradi tanárokhoz írt azon leveléért, amelyben kijelentette, hogy a magyar államnak kötelessége a tanárok jogos igényeinek kielégítése. Elpanaszolta ezután a szónok azt a visszás helyzetet, amely a most megkezdett státuszrendezés után is fenáll.

Tisza István a tanárok küldöttségének a következő érdekes választ adta.

— Tisztelt uraim! Természetes dolog, hogy most, amikor elegendő időm se áll rendelkezésemre, hogy a dolog részleteibe belemenyjek, arra kérem az urakat, legyenek meggyőződve, miszerint Magyarországon nagyon kevés ember van úgy áthatva azon meggyőződéssel, hogy a magyar nemzet jövője annak a kultúrának belérékétől, mennyiségétől és fajsúlyától függ, amelyet a fiatal generáció magával visz az életbe — mint én. Tessék ennek mindig természetesen konkluzióját levonni. Magától értetődik ebből az ifjúság szellemi erejével, műveltségével foglalkozók megbecsülése. Ezt igyekeztem kifejezni azon levélben is, amelylyel kapcsolatban, mert tisztelt barátom szíves volt azt előhozni, felhasználom az alkalmat, hogy egész barátságosan tegyem azt a megjegyzést, hogy végtelen meglepetésemre az a levél nem került híven a nyilvánosság elé. Nem akartam felfújni a dolgot, de örülök, hogy most van alkalmam ezt megjegyezni és kérem gondoskodjanak arról, hogy amit önközösek írok, az vagy ne kerüljön a nyilvánosság elé, vagy pedig teljes az azon szövegezéssel és azzal a tartalommal, amelylyel írtam. Mert én nem mondtam és nem is fogom mondani soha, hogy a tanári kartól csak úgy várhatunk lelkiismeretes munkát, ha minden jogos igényük kielégítést nyer. En sokkal jobban megbecsülöm a tanári kart, semhogy ilyent mondjak róluk, ami többé kevésbé a sztrájk fogalmával függ össze, amely azt mondja, hogy teljesítjük kötelességünket, ha megkapjuk az államtól azt, amit jogosnak tartunk. Ilyenféle juktimot a kötelesség teljesítés és a munkának kellő attribúciója között sem magamra nézve, sem másra nézve nem ismertem soha. Azt, amit az állam megtehet a tanárok érdekében, az szerény nézetem szerint meg kell tennie. De ezután a tanári karnak feltételektől függővé tenni azt, hogy a szent ügyet, amelynek szol-

gálatába szegődtek, feltételekkel, hátsó gondolatokkal szolgálják, szerény nézetem szerint nem lehet. Azt hiszem, távol is áll a tanári kar nagy részétől minden ilyen gondolat, hozzátéve azt, hogy belátom és nem teszek szemrehányást, hogy az utóbbi években a magyar tanári kar gondolatkörének nagyrésztét foglalták le saját viszonyaiknak, megélhetésüknek a rendezése, ennek meg volt a maga jogosultsága, mert az élet, mert az igények szaporulásával a viszonyok annyira változtak, hogy az anyagi erőik megszerzése, minden családos embernek nemcsak joga, de kötelessége is volt. Én ezért e tekintetben nem teszek szemrehányást, de nagyon kérem, hogy most, amikor tagadhatatlanul nagy lépés történt előre, ha nincsenek is teljesen a célnál, ne méltóztassanak türelmetlenkedni. Én azt hiszem, hogy a tanári kar illetményei és státuszrendezése kielégítést találjanak, azt minden komolyan gondolkozó magyar ember kívánja. De hiszen az urak is ismerik a pénzügyi helyzetet, a pénzügyi nehézségeket. A kormány most nagy lépést tett ebben a tekintetben, félretéve bizonyos büszkeségi momentumokat, módosította a közelmúltban elfoglalt álláspontját. Tudom, hogy ez nem felel meg teljesen még az urak kívánságának, hozzá teszem, hogy igazán nagyon fogok örülni, ha az, ami még hiányzik, megvalósítható lesz. Vegyék fontolóra azt, amivel a magyar társadalom minden rétege tartozik a pénzügyi helyzet kérelmelhetetlen követelményeit és bizom abban, hogy első sorban az önök érdekének hivatalos ápolója: a kultuszminiszter ur, akiről tudom, hogy milyen odaadással viseltetik a kultura ügyei és a szolgálat érdekei iránt, de általában pártkülönbség nélkül az egész magyar képviselőház is azon lesz, hogy megtörténjenek azok a lépések, amelyek hátra vannak. És most ne azt nézzék, hogy mi hiányzik, hanem hasonlítsák össze helyzetüket a magyar tanárság 10-15 év előtti helyzetével és abból a lépésből, ami előre történt, merítsenek kitartást és buzdítást arra, hogy teljes erővel éljenek a maguk hivatásának. Legyenek meggyőződve, hogy ez az az út, amely a magyar nemzet, a magyar társadalom szívéhez vezet.

(A tőzsde.)

Steiner Ferenc az aradi börze ügyében vezetett küldöttséget Tisza elé. A küldöttség kérte Tiszát, járjon közbe Székely igazságügyminiszternél, hogy Aradnak a tőzsdebirósághoz való jogáról meggyőzhető. Aradnak meg van a joga a tőzsdebirósághoz, mert itt 1868. előtt is volt tőzsdebiróság.

Tisza válaszában megígérte közbenjárását. Ezután küldöttségek és magánosok egész sorozata tisztelgett még Tiszánál, jobbra magánügyekben.

Ebéd a román püspöknél.

Déli fél egy óra után Tisza István gróf a román püspöki palotába hajtatott, ahol a város és megye előkelőségeivel együtt ebédre volt hivatalos. Az ebéden megjelentek a következők: Tisza István gróf, Urbán Iván főispán, Fábrián László nyug. főispán, Gáll József főrendiházi tag, Csernovics Diodor miniszteri tanácsos, jószágigazgató, Stankovics Miklós máv. üzletvezető, Fábrián Lajos törvényszéki elnök, Varjassy Lajos polgármester, Róka József pénzügyigazgató, Lakatos Ottó minorita rendfőnök, Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő, Dálnoky Nagy Lajos alispán, Sarlot Domokos főkapitány, Luca Lauereán gör. kath. esperes, Zsupánszky Sztanko gör. kol. szerb főesperes, Csécsy Imre ev. ref. esperes, Frint Lajos ag. ev. lelkész, Hamsea Ágoston archimandrita a hódosbodrogi zárda főnöke, Ciorogariu Romulusz szemináriumi igazgató, protosyncellus, Trucia Péter, ügyvéd, szentszéki ügyész, Goldis László szentszéki ülaök, Fábry Sándor az Acsev. vezérigazgatója kimentette magát.

Pecsénye után a püspök kiváló vendégét a következő beszéddel üdvözölte:

— Nagyméltóságú képviselő Ur! Mélyen tisztel-

telt uraim! Fogadják, kérem szívélyes üdvözlé-
met és mélyen érzett hálaköszönetemet, hogy meg-
hívásomra megtisztelő nagyrabecsült megjelenésük-
kel méltóztattak válaszolni. Mint Arad városának
egyik polgára készséggel kívántam e város közön-
ségének ünnepélyéből osztályrészemet kivenni és
külön örömmel szolgál, hogy ez ünnepély alkal-
mából drága hazánk legkiválóbb, legjelesebb és
legérdemesebb fiai közül azon vezérférfiut van sze-
rény asztalomnál üdvözölni, aki azon lángoló óhaj-
tól vezéreltetve, hogy édes hazánkat nagygyá,
erőssé és boldoggá láthassa, többek közt a min-
den igazi honfi által forrón óhajtott ama üdvös
probléma megoldását is tüzte ki működése felada-
tául, hogy hazánk alapjának megszilárdítása és ter-
mészetes fejlődésének biztosítása érdekében az or-
szág összes népeit az együttes közreműködés és
így a lelkek harmoniáján alapuló boldogság és
megelégedés útjára irányítsa. E kiváló államférfi
tehetséggel megáldott hazánk fia, a szerény
asztalomnál üdvözölni van szerencsém, Tisza Ist-
ván gróf ónagyméltósága, városunk országos kép-
viselője, akinek egészségére és hosszú életére üri-
tem poharamat.

Tisza István gróf ezt a beszédet mondta:

— Tisztelt uraim! (Halljuk. Halljuk.) A
mi kedves házigazdánk ó méltósága azokban a
reám nézve nagyon megtisztelő szavakban, a
melyekkel engem szerencsétlenül, megemléke-
zett arról is, hogy egyike vagyok azoknak, a
kik igazán szívükön viselik a magyarok és ro-
mánok közötti valódi benső béke helyreállításá-
nak nagy kérdését. Ebben igaza ó méltóságá-
nak. Én nagyon régi idő óta át vagyok hatva
attól a meggyőződéstől, hogy világtörténelmi
szükségesség az, hogy ez a két faj megértse
egymást és megtalálja a teret a közös, válve-
tett tevékenységre. És abban a meggyőződés-
ben vagyok, hogy elérkezett a pillanat, a mely-
ben ennek a nagy, üdvös fordulatnak objektív
akadálya nincs. Vannak emberileg nagyon ért-
hető, subjektív, lélektani akadályai: de a dol-
gok benső természetében rejlt objektív akadály
nincs. Én meg vagyok arról győződve, hogy e
hazában élő románság megtalálhatja annak a
módját, hogy beleilleszkedjék a magyar nem-
zeti politikának és az egységes magyar politi-
kai nemzetnek keretébe, úgy, hogy ezzel saját
fajtáját is szolgálja úgy, hogy a román nem-
zetiség kifejlődésének, egyéni felvirágzásának
útján is gyorsabban, eredményesebben halad-
hasson tovább, mint hogy ha a magyar nem-
zetétől eltérő utakon keresi a boldogulást. Et-
től lévén áthatva, természetesen, hogy habozás
nélkül adom magamat ennek az ügynek a
szolgálatába. De meg vagyok győződve arról
is, hogy hiábavaló becsületes egyes embereknek
minden fáradozása, ha ezek az igazságok, ha a test-
vériségnek, az egyetértésnek, a kölcsönös biza-
lomnak és szeretetnek ez a szövege a románság
irányadó tényezőinek lelkében visszhangra nem
talál. Én azt hiszem, ebben a tekintetben a
vezető szerep a román főpapokat illeti meg.
Nemcsak azért, mert a román nép lelkében a
vallás már magában véve is óriási hatalom a
román nép lelki életét tehát vallási motívumok
útján lehet megközelíteni és irányítani, de azért
is, mert a román egyház magas klérusa, már leg-
alább a gör. kel. román klérusa nemcsak egy-
házi hatalmat gyakorol, de polgártársai biza-
lmanak letéteményese is. Az ó kezében tehát
az egyházi jog, az egyházi bizalom, a polgár-
társak bizalmában rejlt nagy politikai erővel
egyesül és én azt hiszem, hogy ma, a mi ha-
zánk történelmének talán jelentőségteljes, ta-
lán kritikus fordulópontján óriási hivatás, óriási
feladat és óriási felelősség hármlik a román
klérusra abban a tekintetben, hogy azt az óriási
befolyást, amelyet neki egyházi állása és pol-
gártársai bizalma nyújt, felhasználja-e az igaz
ügy szolgálatában, beledobja-e az igaz ügy
szolgálatára, vagy pedig tétlen szemlélő ma-
rad-e az eseményeknek és hagyja, hogy talán

alárendelt, mellékszempontok miatt elmulasz-
szuk azt a pillanatot, a midőn sikerülhetne kö-
zös célokért való válvetett munkásságra egye-
síteni nemzetiségi különbség nélkül ez ország
minden polgárát. Így lévén meggyőződve t.
uraim hazánk sorsára nézve és a román
nép sorsára nézve óriási fontosságú kér-
désnek tartom azt, hogy legyenek a román
egyháznak olyan főpapjai, akik valóban méltók
erre az állásra, méltók azért is, mert elismerik,
tudják, magukévá teszik ez állásnak minden
konzekvenciáját a vele járó minden feladatot és
minden felelősséget. És örömmel tölt el, hogy
egy olyan férfinak vendégszeretettel élvezhe-
tem, akiben az én igénytelen nézetem szerint
megvan minden tulajdonság, amely meg kel-
lene, hogy legyen a magas román klérus min-
den tagjaiban, megvan a hazafiúi belátás, meg-
van a fajnak és hazájának egybeforró szere-
tete és azt hiszem, meg van a kötelességérzet,
megvan a férfiúi elhatározottság és a bátorság
is a gyakorlati élet küzdelmei között is helyt
állani azért, amiért helyt kell állani mindnyá-
junknak, akik jó magyarok, vagy jó románok
vagyunk, de amiért kétszeres erővel kell helyt
állani azoknak, akiket sorsuk egy olyan expo-
nált állásra utalt, ahol obligálnak hivatásuknak,
ha meg nem ragadják hivatásukban rejlt vezér-
szerepet. Én tehát most, amidőn a szeretve
tisztelt házigazdánk egészségére üritem pohara-
mat, kívánom azt, hogy hassa át őt is az a
meggyőződés, hogy itt a pillanat, hogy meddig
áll ez rendelkezésünkre, ki tudná? Ma, néze-
tem szerint itt a pillanat fontosságában, követ-
kezményeiben kiszámíthatlan horderejű pilla-
nat. S hogy most mindazoknak, akiknek bármi
téren, bármi módon tehetségük nyílik befolyást
gyakorolni polgártársaik felfogására, irányítani
polgártársaik tevékenységét, minden egyebet
félretéve, az Istentől nyert képességeiknek és
állásukban rejlt hatalmuknak teljes latbaveté-
sével akcióba kell lépni az igaz ügy diadalára.
A mi kedves házigazdánkat a görög keleti ro-
mán püspök óméltóságát az Isten sokáig él-
tesse. (Élénk éljenzés.)

Gáll József főrendiházi tag mondta ezután
a következő felkőszöntőt:

— Igen tisztelt uraim! Örömmel hallottam
őexcellenciájának lelkes tőszjtját, mely oly me-
legen emeli ki a magyarok és románok közti
testvéries egyetértés, szoros összetartás szüksé-
gét. Osztozunk mi románok is ezen nézetében
és egész szívből és lélekből óhajtuk annak
megvalósítását. Meg vagyunk győződve, hogy
az országnak nagy javára szolgál, ha ezen
eszmé megvalósul. Igaz, már ismételtlen kihir-
dette is őexcellenciája ezt az eszmét és terjed
is ennek hívei száma mindinkább. Csánky jeles
történelmíró a Hunyadiak koráról írva kiemeli,
hogy az akkori nagy győzelmek annak tulaj-
doníthatók, hogy a románok és magyarok kö-
zött lelkes összetartás volt, egy lélekkel har-
coltak a félhold ellen, amely akkor támadta az
az országot. Vajjon ki ne látná, hogy a ma-
gyarok és románok összetartása, tekintve a hely-
rajzi viszonyokat és népeiségeket erős védbás-
tyát képez ellenségeik ellen és azt hiszem,
hogy ebből mindenki levonhatja azt a követ-
keztetést, hogy a jövőre nézve is a boldogu-
lásnak egyik fő tényezője lesz ezen egyetértés
és összetartás. Többen voltak köztünk is a ro-
mánok között, akik ennek az eszmének hű kö-
vetői voltak és nyilván is vallották ezt. Nagy
fontosságú azonban az, hogy a magyar nemzet
egyik vezérférfia hirdeti ezt a magasztos
eszmét, mert nagy tekintélyével és bölcs veze-
tésével ő képes leginkább azt a valószínűsítő
vezetni. Köszönettel tartozunk neki azért, hogy
most ez alkalommal is kiemelte ezen eszmé
szükségességét és valószínűsítésének jótékony hatá-
sát az egész országra. Én pedig azt hiszem,
hogy biztosíthatom őexcellenciáját, miszerint a
románok között nincsen számbavehető intelli-
gens ember, aki be ne látná az eszmé üdvös
voltát. (Éljenzés.) Ezért én részemről pohara-
mat emelem őexcellenciája egészségére és ki-

vánom, hogy Isten éltesse sokáig és koronázza
ebbeli törekvéseit a legjobb sikerrel. (Hosszas,
élénk éljenzés.)

Az elutazás.

Tisza István gróf a délután négy órakor
induló gyorsvonattal utazott el Budapestre. A
bucuszásra a pályaudvaron megjelentek a mun-
kapárt vezetőségének tagjai és igen sokan az
aradi előkelőségek közül.

Tisza gróf szívélyes bucsu vétele alkalmá-
val többek előtt kifejezte, hogy igen jól érezte
magát választói között, akik őt oly meleg fo-
gadtatásban részesítették és oly lekötő vendé-
gszeretettel vették körül. A jelenlevők éljen-
zésétől kiérve szállott a vonatra.

Válófélben a spanyol királyi pár.

— XIII. Alfonz párisi barátnője. —

Távirati tudósítás.

Arad, január 30.

A Párisban megjelenő *Intransigent* című
lap legutóbbi számában a lap londoni tudósi-
tójának tollából rendkívül érdekes közlemény
jelent meg. A közlemény Alfonz spanyol ki-
rályra és nejeére Viktoria Enára, V. György
angol király unokahugára vonatkozik. A
lap természetesen nem nevezi meg nevén a
királynét, hanem csak annyit mond, hogy az
egyik európai királyné, aki közeli rokonságban
van az angol királyi házzal, elhatározta, hogy
férjétől elválik és visszatér hazájába.

Ennek a hirtelen elhatározásnak igen érde-
kes előzményei, illetve okai vannak. A spanyol
király, aki évek hosszú során át rendkívüli
szigorú édes anyja gyámsága és felügyelete
alatt állott, házassága után nagykorúsága elér-
tével minden lehető szabadságot igyekezett ki-
használni, és fék és korlát nélkül kivette ré-
szét a legkülönbözőbb élvezetekből. Páris volt
a fiatal spanyol király mulatozásainak köz-
pontja. A párisi hölgyek hálásan emlékeznek
meg a spanyol király gáláns, gavalléros bőke-
zűségéről. De nemcsak ilyen futó kalandokat
hajhászott Alfonz, hanem még ma is fentartja
rég, legénykori viszonyát az egyik hölgygyel,
akihez igen gyakran elrándul Párisba. Az
utóbbi hetekben majd minden vasárnap meg-
ismétlődtek ezek a kirándulások.

Az ifju királyné három évig türelmesen,
minden panasz nélkül tűrte a feleség király
csapodárságait, azt hitte, hogy a király majd
csak megjavul és visszatér hozzá. Alfonz azon-
ban erre semmiféle hajlandóságot nem muta-
tott; ezért aztán a királyné elszánta magát a
válasra. Ha a válasz tényleg megtörténik, ehhez
nagy mértékben hozzájárul az anyakirályné vi-
selkedése is, aki feszült viszonyban él menyével.
Amália Krisztina anyakirályné ugyanis nem
tudja megbocsátani menyének, hogy őt teljesen
háttérbe szorította. Ez a viszony annyira kiéle-
ződött, hogy néhány hét előtt híre járt, hogy
az anyakirályné visszatér hazájába, Ausztriába.
A hírt akkor megeáfolták, azonban e hó kö-
zepe táján ismét egy szenzációs hír járta be a
világot. E szerint a két királyné, mialatt XIII.
Alfonz Marokkóba járt, összetűzött, sőt egyes
verziók szerint tettelegességre is került a dolog.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

A Justh-párt üzenete Tisza aradi felhívására.

— Védekezés az obstrukció vádja ellen. —

Távirati tudósítás.

Arad, január 30.

A Justh-párt ma este Batthyány Tivadar gróf elnökletével ülést tartott. Ülés elején Batthyány Tivadar bejelentette, hogy a képviselőház holnapi ülésén Justh Gyula a bankjavaslat tárgyalásánál fel fog szólalni. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Ugron Gábor haláláról, majd a napirendre való áttérés előtt foglalkozott Tisza aradi beszédével.

— Lehetetlen — ugymond — meg nem emlékezni arról az üzenetről, amelyet a többség egyik vezérférfia Aradról tegnap hozzánk küldött. Tisza István gróf figyelmeztet bennünket, hogy elérkezett a huszonnegyedik órája annak, hogy mi a munkára térjünk át és hagyjuk abba a harcot, amelyet a parlamentben folytatunk. Nagy emfázissal említi Tisza István a parlamentarizmus kérdését és bennünket azzal aposztrofál, hogy beválthatatlan ígéretekkel állottunk a nemzet elé. Ezek olyan állítások, amelyeket válasz nélkül nem hagyhatók.

A parlamentarizmust mi tartjuk leginkább szem előtt. Ha Tisza István elért már a huszonnegyedik órára, abból azt látom, hogy az ő lelki szemei előtt Olaszország lebegett, ahol a nap nem 12, hanem 24 órára van beosztva. De ha Tisza István gróf még egy pillanatig időzött volna az olasz vidéken, akkor tudomására jutott volna, hogy Olaszországban küzdelem folyik olyan választói reform érdekében, amelyhez képest a mai olasz választójog terjedelmének fenállása mellett is lehetne Magyarországon igazi parlamentarizmusról beszélni. Ebben az országban az őszinte alkotmányosságot akarják, mikor a mostani nevelés és paródiaszámba menő alkotmányosság helyett és a választójog szélső kiterjesztésével a valódi parlamentarizmust mi akarjuk meghonosítani. Ha Tisza István nekünk szemrehányást tesz, azért mi sem állunk el utunktól, hogy Magyarországon az igazi parlamentarizmust meghonosítsuk.

Tisza István arról beszélt, hogy mi beválthatatlan ígéreteket tettünk és szerinte a nemzet kétségtelenül kijelentette azon akaratát, hogy a közös bankot akarja. Ugy látszik elfelejtette, amit a választások előtt hirdetett. Mindenki tudja, hogy ő és a kormány vezetési az azt hirdették, hogy vagy hozza a kormány a készfizetéseket, vagy ha nem, akkor az önálló bank következik. Amikor Tisza István beválthatatlan ígéretet vet a szemünkre, akkor előkelő társaságban vagyunk, mert azon ígéreteket látja beválthatatlannak, amelyekkel bevándorolta az országot. A különbség mindössze az, hogy mi kisebbségben vagyunk, ő pedig kormányon vannak. Ha hozták volna a készfizetéseket, vagy az önálló bankot, akkor beszélhetne, különben nem. Legyen meggyőződve, hogy ilyen alaptalan támadásokkal nem fogja a pártot utjából eltéríteni.

Mi az eddig követett útról le nem térünk, nem csinálunk obstrukciót. Nevetséges obstrukcióról beszélni is, amikor ilyen fontos kérdésben tárgyilagos és szakszerű beszédekben mutatjuk ki a magunk igazát. Ez becsületbeli kötelessége a pártnak. Minden olyan vádat vissza kell utasítanunk, amely obstrukcióról beszél.

Mi nem fogunk november 18 át csinálni, hanem küzdünk, hogy megcsináljuk az igaz magyar alkotmányosság fundamentumát, a választójogot. És ha majd így a magyar nemzet akarata minden befolyástól menten megnyilat-

kozhatik, akkor fogja az igazi parlamentarizmus áldásait élvezni.

Az olyan felfogás ellen, amelynek Tisza István kifejezést adott, amikor tudjuk és látjuk, hogy a kormány ígéretét és programját nem tartja be, de viszont ez nem tartja vissza attól, hogy tüzet kiáltson, ha ellenzéki harcot lát, ez ellen a felfogás ellen mi teljes erőnkkel harcolni fogunk.

Ezeket tartottam kötelességemnek erről a tárgyról röviden megjegyezni.

Ezután folytatták az értekezletet. Elnök bejelentette, hogy mindenkinek jogában áll véleményt mondani a napirenden levő fontos kérdésben. Ha ez megtörtént, a vitát bezárjuk és jönnek a záró beszédek, majd pedig a részletes vita.

A részletes vita ügyénél merült fel az a kérdés, amiért az értekezletet összehívták, hogy t. i. miképen tárgyalassék a javaslat első szakasza, amelyben a közös bank alapszabályainak egyes szakaszait akarja módosítani a kormány. A párt Holló Lajos hozzászólása után elhatározta, hogy minden szakasz külön tárgyalását kívánja.

Ezután a párttagok bizalmas eszmecserét folytattak a politikai helyzetről. Batthyány Tivadar gróf felhívta a párt figyelmét a haditengerészeti minden számítást túlhaladó követeléseire, ami ellen szerinte a legelszántabb harc is indokolt.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A halhatatlan lump, operett. C) bérlet.

Szerda: Bajazzó és Péter abbé, operák. A) bérlet.

Csütörtök: Déluán: Luxemburg grófja, operett. Este: A halhatatlan lump, operett. B) bérlet.

Péntek: Szent liget, vígjáték. Bemutató-előadás. C) bérlet.

Szombat: Szent liget, vígjáték. A) bérlet.

* Tanácskozás az Operaház ügyében. Budapestről jelentik: Ma tartották meg az Operaház ügyében az első szaktanácskozást, amelyet Zichy János gróf külügyminiszter hívott egybe. Az első ülésen Zichy gróf elnökölt. A tanácskozásról csak annyit közöltek a nyilvánossággal, hogy Zichy a megnyitójában a szaktanács összehívását rövid beszédben megindokolta. Zichy azért tartotta szükségesnek a szaktanács összehívását, mert a sajtóban folytonos bírálat tárgyává teszik az Operaház művészeti vezetését. Ezen az anketén tisztázni szeretné a miniszter a vezetés állítólagos hibáit.

* Huberman Broniszlav hangversenye. Rendkívüli művészi élvezetben volt része vasárnap este Arad zenekedvelő közönségének. Huberman Broniszlav hegedűművész, a világ egyik legnagyobb virtuosa tartotta hangversenyét a közönség tüntető elismerése mellett. Beethoven: Kreuzer szonáta, Goldmark: Hegedű hangverseny és Paganini: Boszorkánytánc — egyformán nagy, mondhatnók feledhetetlen hatást gyakorolt a közönségre. Hubermant Spielmann Lipót fiatal zongoraművész követte, aki két önálló számmal szintén szép sikert aratott.

* Országos színházi műsor. A vidék nagyobb színházainak e heti műsora a következő: Kolozsvár: Halhatatlan lump. A testőr. Tell Vilmos. Luxemburg grófja. Muzsikusz leány. Iglói diákok. Hegyalján. — Szeged: Cigányszerelem (háromszor.) Az ördög (Hegedüs Gyulával.) A postás fiú és huga. A zsába. A szent liget. A kis lord. — Temesvár: A szegény Jonathán. A testőr. A lilium. Taifun. Tatárjárás. A dollárkirálynő. — Debrecen: Kuruc felfüg (Blahánéval.) Közönyt-közönynyel. Tosca. Szivem. A király házasság. Konstantin abbé (Ujházi. al.) Varázskeringő (Kom-

lós Emmával.) — Kassa: A haza. A tavasz. A szent liget (kétszer.) Figaro házassága. — Miskolc: A testőr (kétszer.) Tiszturak a zárdában. A hercegkisasszony. A szent liget (háromszor.) — Pécs: A testőr. Cigányszerelem (kétszer.) A kormánybiztos ur. Három pár cipő. Nick Carter (kétszer.) — Győr: Cigányszerelem. Karenin Anna (háromszor.) Tatárjárás. A kormánybiztos ur. — Szabadka: Gyurkovics leányok. A szent liget. Cigány báró. Sárgalilium. Rubikon. Dbsitos.

* A Kölcsey-egyesület és az aradi Omke. A Kölcsey-egyesület működésében keresi és megragadja a kapcsolatokat az aradi társadalom többi szerveivel. A hét szombatján megtartandó felolvasása is ilyen egyesülés eredménye lesz. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi fiókja vasárnap a kereskedelem érdekeinek szolgálatára Aradon gyűlést tart, melyen az előadó országos főtákkára Szende Pál dr. a kiváló szociológus lesz. A Kölcsey-egyesület megragadta ezt az alkalmat, hogy Szende Pál dr. előtte való nap az egész aradi társadalom érdeklődését lekötő irodalmi előadást tartson. Szórakoztató és gondolatépítő tárgyat választott a magyar irodalom és a magyar társadalom fejlődésének kapcsolatai címen. A kapcsolatot régebbi és újabb versek bemutatásával fogja érdekessé tenni.

* A színház játérendje. A jövő hét műsorát az igazgatóság a szezon legvonzóbb darabjaiból állította össze. Kedden a Halhatatlan lump-ot ismétlik meg a kitűnő szereposztásban, szerdán Csányi Mátyás operáját, a Péter abbé-t adja elő a társulat a Bajazzó-val egy estén. Csütörtökön két előadás lesz, délután a Luxemburg grófja megy, este a Cigányszerelem adják tizenhatodszor. Pénteken egy vérbeli francia vígjáték, a Szent liget premiérje lesz, amelyet szombaton megismételnek.

* A brüsszeli vonósnegyes aradi hangversenyére óriási érdeklődés igen sok előjegyzés által nyilvánul. Jegyek Klein könyvkereskedésében, Arad. Telefon szám 252.

* Salem rózsája. Azt a nagy sikert, amelyet az Apolló-színház elért a Kék gyémánt című detektívdramával, jóval felülmúlja a Salem rózsája. A hasonló című regény alakjai kelnek életre a színház vásznonlapján s élethűen mutatják be a pompás, nagykaliberű drámát. Mint minden könyvolvasó ember előtt ismeretes a Salem rózsája egy harmatosarcu, csodás szépségű leány, akibe szerelmes lesz egy hittérítő, Salem rózsája azonban nem viszonzozza a hittérítő szerelmét, mert az indiántörzs fehérbőrű vezérének arcát zárta szívébe. A hittérítő minden áron hatalmába akarja keríteni Salem rózsáját, de minden lépése hajótörést szenved. Ekkor boszut forral magában s a leányt és az anyját eretneknek mondja s ezért a törvényszék elé állíttatja a két nőt. Ki is mondják rájuk a halálos ítéletet. Már ég a máglya, melyen Salem rózsájának és az anyjának el kell égni. A leány anyját már a máglya oszlopára erősítik, mikor a hittérítő megjelenik újra Salem rózsájánál s szerelméért kegyelmet biztosít. A leány törhetetlen marad s inkább végignézi anyja pusztulását s kész számolni a borzalmas halállal, de ajka nem nyílik csókra. Elérkezik a pillanat, mikor a leánynak meg kell halnia. Most azonban megjelenik szerelmese az indiánokkal és kiszabadítja a leányt, akit aztán feleségül is vesz. Gyönyörű színes képekben mutatja be az Apolló-színház ezt a megható történetet. A műsor többi száma is elsőrangú mozgóképekből van összeállítva, úgy, hogy a mostani program minden túlzás nélkül szenzáció számba megy.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Nyugalomba vonuló törvényszéki elnök.

— Salacz Béla aradi lakos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Salacz Béla, a temesvári törvényszék elnöke, miként jelentettük, ez előtt néhány hónappal beadta nyugdíjaztatási kérvényét. Közben a király érdemei méltánylásául a kuriai birói címmel és jelleggel tüntette ki, ma pedig leérkezett az igazságügyminiszter leirata a temesvári királyi táblához, mely Salacz Bélának saját kérelmére való nyugdíjaztatását elrendeli. Laszy József dr. táblai elnök rendkívül meleghangú átiratban értesítette a nyugdíjaztatásáról Salacz Bélát. Az átiratban hangsúlyozza, hogy Salacz Béla büszkén tekinthet vissza a négy évtized alatt kifejtett munkásságára, amelyet a sikerek sorozata és a hivatott körök elismerése kísért. Meleg köszöntéssel, szívből kívánja, hogy az igazán jól kiérdemelt nyugalmat állandó egészségben minél tovább élvezze.

Salacz Béla mintaképe volt mindenkor a szigorú, de igazságos bírónak. Negyven esztendőig és nyolc hónapig szolgálta a magyar igazságszolgáltatás ügyét és minden állásban, minden pozícióban kiérdemelte a felsőbb hatóságok elismerését és a jogkereső közönség teljes tiszteletét. Nyugdíjba vonulása alkalmával ugyanolyan szerénységgel és indokolt önérzettel tér ki az ünnepeltetés elől, amilyen szerényen és önérzetesen teljesítette négy évtizeden át birói hivatását. Salacz Béla ugyanis, úgy a kuriai birói címmel és jelleggel való kitüntetése, mint nyugdíjba vonulása alkalmából, bucsuztatása, valamint bucsuzásai megváltásául a Laszy József dr. nevet viselő segélyalap javára ezer koronát adományozott. A nyugalomba vonuló elnök májusig Temesvárott marad és ekkor átköltözik Aradra.

Salacz Béla kuriai bíró, temesvári törvényszéki elnök 1854 január hó harmincegyedikén született Gyulán s így holnap ünnepli hatvanhatodik születésnapját. Gimnáziumi tanulmányait Aradon, a jogot pedig Budapesten és Bécsben végezte. 1869. évben az államtudományi vizsgát tette le s 1870. május tizenharmadikán Arad város szolgálatába lépett, ahol 1872 ig mint aljegyző működött. 1873. év július havában az ügyvédi, október huszadikán a váltóügyvédi oklevelet nyerte. Valamennyi vizsgáját kitűnő sikerrel tette le. Közben 1872. január elsején az aradi törvényszékhez jegyzővé neveztetett ki s 1874. május havában mint királyi alügyész került Kassára, ahonnan 1876-ban Nagyváradra, 1879-ben Aradra helyezték át. 1883-ban vezető királyi ügyész lett Karánsebesen s ilyen minőségben került 1887-ben Szabadkára. Itt érte 1890. november huszadikán királyi törvényszéki elnökké történt kinevezése, amely a karánsebesi törvényszék élére hívta. Ilyen minőségben került 1900. szeptember hó negyedikén Temesvárra, ahol neki a király 1910. október 29-én a kuriai birói címet és jelleget adományozta.

Mint értesülünk, temesvári törvényszéki elnök Virág Béla dr. fehértemplomi törvényszéki elnök lesz.

§ Hetven vádlott egy perben. Érdekes tárgyalás vette kezdetét ma reggel kilenc órakor Dunakiliti községben. A magyaróvári büntető-járásbírósról Virágh járásbíró szállt ki, hogy megkezdje egy becsületsértési pörnek a tárgyalását, melyben hetven dunakiliti lakos van vádolva. A panaszos a község plébánosa, Bányász Endre, akinek a működésével a hívők már régóta elégedetlenek. A vádlottak, hogy a Mária-kongregációban erkölcselen köny-

veket terjeszt, erkölcselen életet él, az oltárnál papi ornátusban pofokodik és még másokkal. Ezzel azonban nem elégedtek meg, hanem legutóbb hetven aláírással egy panaszos beadványt intéztek az esztergomi egyházmegyéhez, amelyben a pap elmozdítását kérték. A plébános erre feljelentette őket becsületsértésért. Ma vette kezdetét a tárgyalás, a délelőtt a vádlottak kihallgatásával telt el. Ítélet csak napok múlva várható.

§ Csőd. Wittenberger Hermanné aradi konfekció és női divatkereskedő ellen csődöt kértek a hitelezői. A törvényszék a kérelemnek helyt adott és csődtömeggondnokul Gabos Jenő dr. aradi ügyvédet nevezte ki.

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

(A pyrrhusi siker.) A Királysínház már készül az új Fall-operettre: A babuská-ra. Hetek óta erősen folynak már a próbák és dolgozik nagyban a színházi szabó is. A toillettekről már most is azt mondják, akik közel állnak a színházhoz, hogy egyenesen osodálatosak lesznek. Különösen nagy várakozást fűznek Fedák Sári toilletteihez. Fedák A babuska egyik legérdekesebb női főszerepét játszsza, egy kreol nőt, akinek pompás, fantasztikus toillettei lesznek. Hogy mik és milyenek, arról a művész nő egyelőre nem árul el semmit, de annyit tud már mindenki, külön rajzolja, tervezik a Fedák-ruhákat és hogy rengeteg pénzbe fognak kerülni...

A Királysínházban persze sok szó esik ezekről a titokszövevény ruhákról. Kérdezzétek, faggatják magát Fedák Sárít is, akitől a multkor meg is kérdezte valaki:

— Drága Zsazsa, igaz, hogy a maga exotikus toillettein nem lesz más, mint egy fügefalevél és egy fátyol...?

De bizonyos, hogy a toillettekkel külön sikert fog aratni Fedák Sári. Ezt meg is mondták neki, amire Zsazsa mosolyogva válaszolt:

— No hiszen, akkor pyrrhusi siker is lesz az a toillette-siker...

— Miért?

— Mert elmondhatom akkor, hogy még egy ilyen toillette-siker és tönkre vagyok téve...

(A nyugodt szerző.) Bródy Sándor darabja, A medikus zajos tapsok között vonult be a Vig-színház színpadára. Nagy, meleg sikere volt Bródy Sándornak, akin éppenséggel nem lehetett észrevenni, hogy izgatott, vagy ideges. Épp olyan nyugodt maradt, mint amilyen nyugodt volt a próbák, a darabra való készülődés idején is.

A medikus főpróbáján tudódott ki igazán, hogy Bródy a legnyugodtabb szerző a világon. A főpróbán össze-vissza keresték a kitűnő szerzőt, de Bródy nem volt sehol. Végre találkozott Faludy Miklós az egyik Bródy-fiúval.

— Hol a papa? — kérdezte tőle.

— Otthon.

— Otthon? Hát nem jön el?

— Azt hiszem nem...

— De miért nem?

— Mert nem lehetett őt reggel felkölteni.

(A köhögés.) Bródy Sándor nemcsak a darabjaiban ir bele bőséges instrukciókat, de azokon kívül is minden szerephez készít kimerítő utasításokat, amelyek magukban is értékes írásművek, de sokszor nem valók a nyilvánosság elé. Így valóságos kis remek az a rajz, amelyet Haraszthy Herminnek adott át, aki Borecsát, más néven Meszsalinát, a hatalmas sikerű Medikus esetledelely szerepét játszsza.

Tanay, a „Majd“ kreálója is kapott ilyen utasítást, amelynek lényege ez:

— „Majd“ érzi, hogy nem éri meg a harmincadik életévét...

A művész ezzel nem tudta beérni.

— Sándor bá! — panaszkodott — magában a szerepben erre nézve egyetlen sor sincs. Magában a szerepben semmi sem sejt, hogy ez a film a halál jelöltje...

— Az mindegy... Te csak köhögj...

Már most a főpróbán két eset igazolta a Tanay aggodalmát. Az egyik az volt, hogy a nővére, aki a nézőtér homályában ült, elkésesedve, de másrészt örömmel is hallhatta, amint mögötte szapulták a bátyját:

— Tessék, ez a Tanay megint lumpolt... Hogy köhög szegény... Nem vigyáz magára...

Ez nagy vád volt a Tanay civiléletét illetően, mert Tanay olyan szolid, mint egy szigorú tanár, másrészt bók volt a művészetének, mert hiszen tényleg cseppet sem köhög.

A másik hasonló eset pedig a főpróba után játszódott le. Amint Tanay kilépett az utcára, egy ur szólította meg. Bemutkozott és átadott a művésznek egy kis skatulyát:

— Kérem, ez párisi cukor... Tessék használni és estére úgy elmulik a köhögése, hogy valóságos csoda...

Tanay elfogadta a cukrot, de persze estére épen az volt a csoda, hogy milyen gyönyörűen tudott köhögni...

Meggyilkolt nyomdatulajdonos

— A kifosztott üzlettárs bosszúja. —

Távirati tudósítás.

Arad, január 30.

Ma délután fél háromkor a fővárosban, a Király utca 91. számú házában gyilkosság történt, melynek Brüll Zsigmond nyomdatulajdonos az áldozata. Egy valamikor jobb módban volt ember emelt fegyvert megrontója ellen, aki ravasz fondorlattal teljesen kiforgatta vagyonyából a hiszékeny embert. A gyilkosságnak fél évre visszamenő előzményei vannak.

Tavaly augusztusban Brüll Zsigmond felkereste Feuermann Árpád magánzót, s azt az ajánlatot tette neki, hogy a Király-utcában nyissanak ketten közös haszonra egy nyomdavállalatot. Brüll nem győzte magát eléggé dicserni, hogy ő milyen szakember és fényes színekkel írta le a vállalkozás jövőjét. A rábeszélésnek eredménye is lett. Rövid tárgyalás után létrejött az üzlet. Feuermann körülbelül tizezer koronát adott át a szakembernek, akinek a szaktudása azonban nem állt arányban a fantáziájával. A nyomdavállalat semmiképpen sem akart prosperálni. Feuermann végre is aggódni kezdett a pénze miatt, de Brüll megnyugtatta:

— Csak nem kell félni, nem kell félni, de garaszkodni sem szabad. Adjon még huszezer koronát, s akkor garantálok az eredményről.

Feuermann újból felült ezeknek a csábító szavaknak, s lassankint minden pénzét beleölte a vállalatba, azonban ez sem segített a dolgon, A tönk szélén állottak már, amikor Brüll rábirta Feuermannra, hogy házasodjék meg s a hozományt is adja be az üzletbe. Feuermann, hogy legalább a veszett fejsze nyelét megmentse, megházasodott és hozományát, amely tizenhét ezer koronát tett ki, szintén beefektette az üzletbe. A vállalat azonban felemészített ugyan minden pénzt, de még így sem jövedelmezett semmit.

Feuermannnak nemrég tudomására jutott, hogy Brüll hűtlenül gazdálkodik a vállalatban s hogy a papírkészlet nagy részét titkos he-

lyekre szállítja. Ma délután aztán beállított Feuermann az üzletbe s felelősségre vonta Brüllt. Szó szót követett, a vitatkozás végül oly hevessé vált, hogy Feuermann revolvért rántott elő s közvetlen közelből fejbőlötötte Brüllt. A golyó a balszemüregén áthatolt a kopor-yába és Brüll eszméletlenül, véres fővel rogyott le az üzlet padozatára. Rögtön hívták a mentőket, akik a haldokló nyomdatulajdonost a Rókus-kórházba szállították. Feuermann letartóztatták.

HIREK.

— Rudolf trónörökös halálának évfordulója. Bécsből jelentik: Rudolf trónörökös elhalálzásának évfordulója alkalmából Ő felsége ma délelőtt esendes misét hallgatott a schönbrunni kastély kápolnájában és azután a kapucinusok sирböltjához hajtatott, ahol a trónörökös, majd pedig Erzsébet királyné, valamint szülői koporsóján koszorukat helyezett el. Rudolf trónörökös koporsója számos koszorúval volt díszítve, köztük volt a német császár koszorúja is.

— Kitüntetett Acsev. főfelügyelő. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Vas Gusztáv Acsev. főfelügyelőt szolgálati érdemei elismerésül a király a Ferenc József rend lovag keresztjével tüntette ki. A kitüntetés élénk örömet keltett vasuti és társadalmi körökben, ahol Vas Gusztáv szeretetreméltó egyéniségét ismerik és nagyrabecsülik. Negyvenévi szakadatlan munkásság legfelsőbb elismerését jelenti a kitüntetés, azért a munkásságért, amelyet Vas Gusztáv mint vasuti tisztviselő 1870. szeptember 1-én a Tisza vidéki vasutnál megkezdett s amelyet néhai Boros Beni meghívására az Acsev. létesítése óta Arad és vidékünk e nagy jelentőségű helyi érdekű vasutjánál a vasut forgalom fejlesztése, irányítása és sokszor elképzelhetetlen nehéz lebonyolítása érdekében kifejtett. Elismerésre méltó érdemei vannak a kitüntetettnek abban, hogy a vasut mai nivójára emelkedett, hogy az uralkodóház tagjainak sűrű látogatását soha a legkisebb zavar sem befolyásolta s hogy az Acsev. forgalom lebonyolításában ma mintaképül áll a vasutak előtt. A hivatalos lapban megjelent kinevezés szövege a következő: „A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Vas Gusztávnak, az aradi és esanádi egyesült vasutak főfelügyelőjének, a közlekedés terén sok éven át kifejtett buzgó működése elismerésül, Ferenc József-rendem lovagkeresztjét adományozom.”

— Az angol király püre. Londonból jelentik: Több lap jelenti, hogy az attorney-general (főügyész) a király nevében pert indított Mylius J. Edward ellen. Az ügyben szerdán a lord-főbíró elnöklésével külön bíróság fog ítélezni. Az ügy összefüggésben áll egy jelentéssel, melyet a Párisban megjelenő „The Liberator” című lap tett közzé és amely azon régóta keringő híreszteléseket tartalmazza, melyek szerint György király, mint walesi herceg Mal-tában egy tengernagy leányával morganatikus házasságban élt. E híreszteléseket a király trónraléptekor határozott formában megcáfolták. Myliust múlt év december 26-án letartóztatták és fogva tartották, miután a 20 000 font sterling kauciót, melyet követeltek tőle, nem tudta letenni.

— A Pallavicini-Andrássy nász. Budapest-ről jelentik: A magyar mágnásvilág teljes részvételével folyt le ma délelőtt Pallavicini György örgróf esküvője Andrássy Boriska grófnővel. Az esküvő után a Park kiubban fenyestakoma volt, mely után az ifjú pár birtokára utazott.

— A nagybeteg Görgey tábornok. Budapest-ről jelentik: A tegnapi nap folyamán megint riasztó hírek terjedtek el Görgey Artur tábornok betegségéről. A riasztó híresztelésnek nem volt alapja. Az agg tábornok betegsége tagadhatatlanul válságos ugyan, de bámulatos szívóssággal küzd ellene, pedig az ő korában (Görgey tegnap töltötte be kilenevenkettedik esztendejét) minden betegség a legnagyobb mértékben veszedelmes. Orvosa Korányi Sándor báró és hozzátartozói nagyon aggódnak életéért, mert ereje gyöngül s attól is lehet tartani, hogy a katasztrófa bármely pillanatban bekövetkezhetik. A tábornok állandóan eszméletlenül van, de még családjának tagjaival sem beszél, mert minden szó láthatólag nehezére esik. Tegnap délután valamivel jobban érezte magát, némi táplálékot is vett magához, de a látszólagos javulás még nem biztat sok reménnyel. Korányi Sándor báró éjjel 12 órakor is meglátogatta a beteget, aki ekkor esendesen aludt. A halk beszélgetésre felébredt. Korányi báró erre újból megvizsgálta, de még nem konstatálhatott állandó javulást. A tábornok betegágya mellett egész éjjel az öcsese, Görgey István és sógornője virrasztott. Ma éjjel Görgey nyugodtan aludt.

— Belgrád város magyar kölcsöne. Belgrádból jelentik: Belgrád városa beruházási célokra 15 millió frank 4 és fél százalékos kölcsönt akar felvenni. E célból nemzetközi pályázatot hirdettek, amely ma járt le. Ajánlatot tettek magyar, osztrák, angol, francia, német és orosz bankok, összesen tizenhatan. Legkedvezőbb ajánlat a magyar pénzesoporté, amelynek élén a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság és a bécsi Mercur áll.

— Kardpárbaj. Véres kimenetelű kardpárbaj folyt le vasárnap reggel Aradon. A párbajt ifj. Keresztes Gyula ügyvédjelölt és Hatzelhofer Ferenc aradszentmártoni jegyző vívták kávéházi összeszólalokozásból kifolyólag. Segédek voltak Keresztes részéről Hanthó Sándor dr. ügyvéd és Keller Lajos, Hatzelhofer részéről Záray Jenő tanár és Boesán Károly hivatalnok. Párbajorvosok voltak Visky Pál dr. és Mann Adolf dr. A párbaj mindössze néhány másodpercig tartott. Mindjárt az első összecsapásnál Keresztes Gyula a jobb alkarjára egy nyolc centiméter hosszú, öt centiméter mély vágást kapott. Hatzelhoffert karcolás érte. A sebesülés után a párbajt beszüntették, mert az orvosok konstatálták a harc képtelenséget. Keresztes sebet négy öltéssel varrták össze. A párbaj után a felek kibékültek.

— Bécs — a budapesti polgármesterek ellen. Bécs városa nemsokára bálát fog rendezni s erre a bálra Neumayer főpolgármester, aki a magyarok iránt rokonszenvet mutatott már eddig is, megakartta hívni a budapesti polgármestereket. Ma ezt a szándékát bejelentette a városi polgári pártnak, amely 43 szóval 33 ellenében úgy határozott, hogy nem kell meghívni a budapesti két polgármestert Bécs város báljára.

— Ügyvédi honoráriumért perelt hercegnő. Bécsből jelentik: Párisban ma fejeztek be békés megegyezéssel egy polgári pert, melynek központjában Lujza belga királyi hercegnő állott. Friebauer Emil dr. bécsi ügyvéd beperelte a hercegnőt ötszázezer korona ügyvédi honorárium és 14 ezer korona készkiadás miatt. A pert egyezséggel fejezték be, melyet egy bécsi ügyvéd közvetített. A hercegnő 168 ezer frankot fizetett honorárium fejében és megtérítette az ügyvéd készpénzkiadását.

— Házasság. Bokor Mihály, gyárigazgató február 5-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét Makón Fülöp Pannikával, Fülöp György Géza dr. borosjenői ügyvéd leányával.

— Tolvaj földbirtokos. Dunaföldvárról jelentik: 1906. aug. 25-án a községi pénztárt, mikor felnyitották, 16340 korona papírpénztartalma hiányzott. A megindított vizsgálat nem derítette ki a tolvajt. Elmozdították ugyan az ellenőrt és letartóztatták a pénztárnokot, de a törvényszék félévi vizsgálat után az utóbbit felmentette. Az ítéletet a felsőbíróságok is helybenhagyták. Most negyedfél év eltelté után névtelen levél érkezett a belügyminiszterium rendőri osztályához, a mely egy közeget küldött ki s kinek több heti nyomozás után sikerült annyi adatot összegyűjteni, amely elegendő volt a tettes letartóztatására. Ma letartóztatták a város egyik legvagyonosabb polgárát, Gábriel Ferenc földbirtokost, volt községi végrehajtót, Gábrielnek még végrehajtó korában a pénztárszoba mellett volt a hivatalos helyisége, tehát könnyen hozzáférhetett a pénzhez. Gábriel egyelőre erősen tagad.

— Eltűnt házaspár. Titokzatos esetről értesít budapesti tudósítónk. Néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt a fővárosból Fleiszig Sándor törvényszéki tisztviselő és neje Pap Margit. A rokonok bejelentették az eltűnést a rendőrségnek, amely kutatni kezdett, de teljesen eredménytelenül. Tegnap Bécsből táviratot kapott Kelecsányi Károly budapesti ügyvéd, aki gondnoka annak a háznak, amelyben Fleiszigék laktak. A táviratban valaki azt közölte vele, hogy délután négy órakor Bécsből fel fogja hívni telefonon a főpostán. Az ügyvéd fel is ment a főpostára és Béccsel beszélt. Aki Bécsből jelentkezett, mondott valamit, amit azonban az ügyvéd nem értett meg, mert erős szél dühöngött és a telefon vonalán állandó zavar volt. A bécsi ismeretlen végre is letette a kagylót anélkül, hogy az ügyvéddel meg tudta volna értetni, hogy mit akar. Ma azután Kelecsányi újabb táviratot kapott Bécsből. A sürgönyben ez állott: „Sanyi és Margit meghaltak.” A bécsi rendőrséget erről ma értesítette a budapesti főkapitányság, (de az eltűnt házaspár holttestére ma estig nem akadt a bécsi rendőrség.

— Népszámlálás. Gyuláról jelentik: Békésvármegye 28 községe közül eddig 18 község népszámlálási adatait állapították meg véglegesen, a többi községekben a felülvizsgálati adatok még folynak. E szerint Gyula város lakossága 24684 (tiz év előtt 22446), Doboz 7006 (5892), Gyulavári 3600 (3356), Kétegyháza 4375 (4362), Szeghalom 9715 (9699), Körösladány 7566 (7503), Füzesgyarmat 9819 (9512), Konóros 5211 (3653), Békésszentandrás 7160 (7258), tehát a lakosság itt fogyott), Gádos 3989 (3836), Pusztaföldvár 2640 (2731), tehát esökkent, Szentotonya 5181 (4851), Nagyszénás 4638 (3575), Békés 26828 (26473), Mezőberény 13150 (11286), Köröstarcsa 5553 (5548), Békéscsaba 43500 (37128), Ujkigyós 4301 (4294).

Körmöcbányáról írják: A népszámlálás itt véget ért és eredménye szerint a lakosság száma 191 távollévővel együtt 4691, a legutóbbi népszámláláskor 4306 volt a lakosság száma, a szaporulat 385, körülbelül 4%.

Ungvárról jelentik: A népszámlálás eredménye szerint a lakosság száma Ungvárott a katonaságon kívül 15818, a katonasággal 17018, tiz év előtt a katonasággal együtt 14723, katonaság nélkül pedig 13523. A szaporulat 145 százalék.

Kiskunfélegyházáról jelentik: A befejezett népszámlálás adatai szerint a város lakosságának száma a katonasággal együtt 35,000, a legutóbbi népszámláláskor 33,408 volt a lakosság száma. A szaporodás 10 év alatt 1393. A lefolyt tiz év alatt innen alig vándoroltak ki.

Zomborból jelentik: Zombor város népszámlálási eredménye igen elszomorító. 1910 óta a szaporodás 83 lélek. A lakosság száma 29609. A szomorú eredmény részben a kivándorlásnak, részben az egyke rendszernek tudandó be.

Ceglédre jelentik: A város lakossága 33436 lélek, az emelkedés 145 százalék.

— Eljegyzés. Mózes István világosi lakos eljegyezte Schneider Antóniát Veszprémből.

— Sztrájk és tüntetés a krakkói egyetemen. A krakkói főiskola hallgatósa egyike tanár előadása miatt két táborra szakadt. A liberális diákság nem jár az előadásokra és ma már sebesülésekkel végződött összetűzések is voltak. *Krakkóból* jelentik: Reggel a passzív diákság az egyetem tantermébe ment, ahol több tanár előadást tartott. A sztrájkoló diákok ezalatt az utcán gyülekeztek és fél 12-kor sikerült az egyetem főkapuját betörniök, amelyen át behatoltak az egyetemre, később a tantermekbe és az előadások folytatását leállították. *Krakkóból* jelentik: A katolikus hallgatók már reggel hat órákor megjelentek az egyetemen és minden helyet elfoglaltak. A liberális diákok hét órákor jöttek és a kapukat ekkor már zárva találták. Kilenc órákor száznál több rendőr vonult ki és kordont vontak az egyetem körül. A megjelent tanárok látva, hogy a kapuk zárva vannak, visszafordultak és hazamentek. Délben a liberális diákok feltörték a kapukat, behatoltak a termekbe és a hol még előadások voltak, azokat megzavarták. Heves összetűzés keletkezett a két táborra szakadt diákság között és e közben számos sebesülés történt. A diákok a termek berendezéseit teljesen összetörték. A rektor katonaságot kért. Több század gyalogos vonult a főiskola elé, a mit a diákok meglátva kijelentették, hogy nem hagyják el az épületet. Estig farkasszemet néztek a katonasággal és csak mikor a rektor megígérte, hogy a katonaság nem jut a kapukon belül vonult el a diákság. A szenátus az előadásokat beszüntette.

— Temetés. Herman I. Károly aradi ismert orvos édesatyját, Herman Áront, ma temették el nagy részvét mellett a kolozsvári izraelita temetőben.

— Kitüntetett díjnak. Krausz Sándor aradi törvényszéki díjnak harmincegy évi szolgálat után nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból Fábrián Lajos dr. törvényszéki elnök meleghangú levelet intézett hozzá, amelyben teljes megelégedésének és elismerésének ad kifejezést Krausz kifejtett munkássága felett.

— Gyűjtés hatósági engedély nélkül. A rendőrbírósnál feljelentették Bánovits Árpád ügyvédi írnot, hogy néhai May Soma emlékének megörökítésére pénzt gyűjt és azzal nem számol el. Jóó Béla rendőrbíró ma délután felelősségre vonta Bánovitsot, aki azzal védekezett, hogy a *Kossuth Lajos*-asztaltársaság bizta őt meg a gyűjtéssel és a 17 korona gyűjtött összeget hajlandó deponálni. A bíró elrendelte annak bizonyítását, vajjon a gyűjtést csak az asztaltársaság tagjai között folytatta-e a feljelentett.

— Merénylő házaló. *Budapestről* jelentik. Ma délelőtt *Blumenthal* Ferenc kézműáru kereskedő *Király-utcai* üzletéből revolverdurranás és hangos segélykiáltás hallatszott ki. Az utca népe összefutott, rendőr is került hamarosan. Benyitottak a boltba, ahol a segédek egy magas, szikár embert tartottak lefogva. A merénylő *Piti* Mihály székely házaló volt, aki a feleségét és az apósát akarta meggyilkolni. *Pitiék* *Hidszék*vizen éltek meglehetősen rosszul. A házaló ütötte-verte a feleségét, aki végre is megunt a dolgot és az apjával feljött Pestre. Itt *Blumenthal* üzletében nyertek alkalmazást. A férj ezt megtudta, utánuk jött és szemrehányást tett az asszonynak. Ki akarták tuszkolni a boltból, mire előrántotta a revolverét és egyszer a feleségére, egyszer az apósára lőtt. Az első lövés homlokán sebezte meg az asszonyt, a második lövés nem talált. *Pitit* letartóztatták.

— Sikertelen öngyilkos kísérlet. *Román* István gazdasági felügyelő tegnap a Forrai-utca 6. számú ház kapujában revolverrel akarta elpusztítani magát. A golyók azonban csak télikabátját ütötték át. Mire a lövések zajára elősiető rendőr megjelent *Román* megugrott. Üldözöbe vették, hogy orvoshoz szállítsák. Elfogták, de az orvos előszobájából is elszökött. Mire újra kérekerült már revolvere se volt, azt is eldobta, annyira megijedt az öldöklő szerszámtól. A rendőrségen ezt mondta, hogy reménytelenül szeret és ezért unta meg az életét.

— Meglopták verekedés közben. *Lackó* József gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségen tőle ismeretlen tettes ellen, akikkel együtt ivott a Mikes Kelemen-utcában lévő *Faragó* vendéglőben és akikkel szóváltásból kifolyólag verekedésbe keveredett. A feljelentés szerint egy szódás üveggel fejbe vágta, majd pedig 650 korona pénzét elvették. A nyomozás megindult.

— Agyonlőtt gulyás. *Szolnokról* jelentik: *Grüner* Miksa viszasulyi bérlő leüzent az istállóba *Petro* Vajko József gulyásának, hogy valami munkát végezzen el. A gulyás visszaüzent, hogy: Dolgozzon az ur! Erre lement az istállóba és kérdőre vonta a gulyást, a ki felelet helyett vasvillát rántott és *Grüner*t fejbeütötte, majd odahívta a gulyás 19 éves fiát és ráparancsolt, hogy segítsen neki. *Grüner* a hatalmas ütéstől elkábultva elesett és földön fekvé előrántotta revolverét, s lőtt. A golyó az id *Petro* Vajko szívébe fúródott, a ki rögtön meghalt. *Grüner* mihelyt jobban érezte magát, azonnal jelentkezett a hatóságnál.

— A rendőrségi hangversenyen ott felejtett ridikült és legyezőt tulajdonosa *Moldován* Ödön rendőrhadnagyánál veheti át.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 30-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: *Született*: *Juhász* István lakatosnak *Béla* nevű fia. *Sommersfeld* György napszámosnak *Anna* nevű leánya. *Schlechter* Miklós eszmadianak *Margit* nevű leánya. *Hockmann* Mihály szabósegédnek *Iren* nevű leánya. *Schmidt* Miklós vendéglősnek *Miklós* nevű fia. *Szammer* Lajos napszámosnak *Ilona* nevű leánya. *Koszka* Nándor kőművessegédnek *György* nevű fia. *Jakabffy* István szabóüzlettulajdonosnak *Ilona* nevű leánya. *Csatlós* János vonatfékezőnek *Erzsébet* nevű leánya. *Petro* József kocsirendezőnek *Zoltán* nevű fia. *Meghalt*: *Özv.* *Krausz* Györgyné 70 éves maganzónó. *Popovits* János 10 éves fia. *Simandán* István 4 éves fia. *Özv.* *Müller* Ignácné 72 éves maganzónó. *Házasságot kötött*: *Popucu* Károly szobafestő *Véber* Annával. *Vágó* József szobafestő *Kis Juliannával*. *Szabó* Kálmán állomásfelügyelő *Kuti Matildával*.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — hazilag a hűvös aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtež* és *Weiszna*. 201

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A tanítók segélyalapja.** Kevés intézmény van, amely esendben, minden lárma nélkül olyan jelentős eredményeket mutatna fel, mint az Aradi Tantestületek Segélyalapja. Az egyesület, amelynek 93 tanító tagja van, a tagok áldozatkészségén kívül a társadalom lelkes támogatásában részesül. Így érthető meg, hogy ma már özvegyek és árvák segélyezésére évenként 3420 koronát fordít. E szép eredmény elérése dicséri a tisztikar s annak vezetőjének *Szathmáry* István elnök munkásságát. A most tartott közgyűlésen *Szathmáry* István polgári iskolai igazgatót örökös tiszteletbeli elnöké választották meg, míg az elnökséget *Almásy* T. Pál polg. isk. igazgatóval töltötték be.

(*) **Az Aradi Kereskedők Küre** folyó évi január 3-én kedden este választmányi ülést tart, a melyre a tisztikar és a választmány tagjait ez uton is meghívja *Tedeschi* Viktor elnök.

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás — a halast — a balárat — körjék a győzelembe venni. Utanszoktól óvakodjunk.

Kanyaró után

az a 'ontos, hogy az erő rohamosan visszatérjen és így a veszélyes komplikációk elmaradjanak. Erre nézve a SCOTT-féle Emulsió az anyák leghatalmasabb támasza. — Noha a legtisztább és leghatékonyabb norvég csukamájolaj adja a SCOTT-féle Emulsió főalkatrészét, ez a szer mégis kellemes ízű az adagolásnál, könnyen emészthető és sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. A

SCOTT-féle Emulsió

egy hatalmas, biztos és tartós hatásu, erőt visszaszerző szer, amely feltétlenül Önön is segít. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

VÁROS ÉS MEGYE.

A fajrmos hid lebontása. Hetek óta próbálkozik a tanács a forgalomtól elvont fajrmos hid lebontásával. Sürgössé vált, mert a hidfők szabadon állanak és esetleges jégzajlás vagy áradás elsodorhatja a hidat. Hirdettek pályázatot, de oly horribilis összeget kértek a vállalkozók, hogy a tanács egyet sem bízhatott meg a munkával. A temesvári hadtestparanesnokságtól utászokat kértek, de a kérelmet a katonai hatóság elutasította. A vasuti üzletvezetőség csak annyit tud a városon segíteni, hogy kölcsön adja a szükséges gépeket. Ezek felhasználásával a mérnöki hivatal házilag végezteti el a lebontást és a hozzávetőleges számítás szerint kilencezer koronába kerül.

Az autobusz forgalma. Az autobusz felügyelő-bizottság ma délután *Lócs* Rezső elnöklésével tartott ülésen vizsgálta felül *Szathmáry* Károly üzemigazgató jelentését a múlt esztendei forgalmi kimutatását. Az 1910. évre a bizottság egy millió kétszáz ezer utast vett alapul a költségvetési előirányzat készítésénél. Ezzel szemben a tényleges eredmény szerint 1 millió 356 utas használta 12 filléres jeggyel, a bérlőkkel együtt azonban 1 millió 770 ezer utast szállított az autobusz vállalat. Előirányzatban volt 156 ezer korona bevétel, míg a tényleges 183 ezer korona volt. Minthogy a kiadások számlája még nincs lezárva, csak nagy vonásokban láthatta a felügyelőbizottság, hogy a vállalat az 1910. évet haszonnal zárta le. Az összes kocsik 340 ezer kilométert futottak. A bizottság foglalkozott ezután az ujaradi forgalom kérdésével és úgy határozott, hogy a körforgalom életbeléptetését javasolja a közgyűlésnek. E szerint a kocsik az ujaradi járható uttól egész a *Neumann* testvérek gyáráig közlekednének. Megbizta *Dicker* József és *Szathmáry* Károly igazgatókat, hogy a legközelebbi ülésre készítsenek részletes előterjesztést és tegyenek javaslatot aszerint, vajjon a kocsipark szaporítása mily arányban váltak szükségessé.

SPORT.

+ **A legközelebbi Olympiád.** *Bécsből* jelentik: Az amerikai *Athletic Union* azzal az ajánlattal fordult az olympiai játékok nemzetközi bizottságához, hogy az 1916 évi olympiai versenyeket rendezzék az Egyesült Államokban. Az *Athletic Union* állítólag már ki is nyerte Németország közreműködését.

Pénzt

jelzőleg, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a híkposta mellett.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegeknek. Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925 „CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság. Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12. Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcbőre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és élizkréten matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpuder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden puder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpuder, ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált. 1951

A Porcellán-puder csak „Yes” felirással valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellán-puder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.-/3.- koronás. Aradon kapható: Házna Kertész, 8. Földes Kálmán, Vojtkai és Wéber, Hied Béni, Hajós Árpád és Kozsma Gyula cégnél.

MULATSÁGOK.

(=) A február negyedik hangverseny, mely a szegénytanulók báljával van összekötve, minden tekintetben imponánsnak ígérkezik. A szereplők kiválósága és a zene és énekszámok körültekintéssel való összeállításával előlegezi az elismerést. A szereplők naponta próbákat tartanak, hogy mielőbb nagyobb készséggel lépjenek az estély közönsége elé.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A visszatérés. A vers nem jó. Ne folytassa. I. J. Forduljon a pénzügyigazgatósághoz. M. Most hosszabb ideig fog Budapesten tartózkodni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= A Gyulavidéki takarékpénztár Rt. (Gyula) az aradmegyei Borosjenőn fiókot állított, amely már megkezdte működését. A fiók ügyvezető-igazgatója Mérió Samu dr. ügyvéd.

= Az állatvásár-tér. A legutóbb tartott törvényhatósági közgyűlés elhatározta, hogy az érdekeltség kívánságára az óvár-téri állatvásárt nem helyezi át, ha az állategészségügyi törvénynek megfelelően rendezik be saját költségükön a terület. A mérnöki hivatal, Sárkot Domokos főkapitánnyal és Keller György főállatorvossal együtt elkészítették a tervek, a mérnöki hivatal kiszámította a berendezés költségeit. A tervek szerint két részre kell osztani a terület. Ló és szarvasmarha, továbbá sertésvásár részére. Szükség van 1635 méter korlátra, 360 köbméter homokra és háromszáz köbméter földre. Az összes költségek 13632 koronára rúgnak. A tanács ma tartott ülésén felülvizsgálta ezt a költségvetést és hosszabb tárgyalás után megállapította, hogy azon változtatni nem lehet, mert csak a legszükségesebb munka van előirányozva. A tanács felhívja Domány Józsefet, Stauber Józsefet, Schwarz Jenő dr.-t, Tedeschi Viktort, és Armint és Meisztrovits Jánost, hogy február hó hatodikáig fizessék be a városi pénztárba az említett összeget és akkor a február 8-ikán tartandó közgyűléstől felhatalmazást kér a tanács az átalakítás végrehajtására. Ha ez meg nem történik, akkor azt javasolja, hogy a közgyűlés írjon fel a földmivelésügyi miniszterhez és kérje, hogy a vágóhid mellett kijelölt vásártér használatba vételét engedélyezze ama tervek alapján, melyeknek kiviteli költségét a közgyűlés már legutóbb megszavazta.

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Jan. 30. —

Magyar aranyjárdék 4%	111 80
Magyar koronajárdék 4%	91 95
Magyar koronajárdék 3%	84 25
Magy. földteherm. kötvény 4%	92 50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94 —
Magyar nyeregyorsországi kölcsön	328 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156 —
Osztrák járdék papírban	93 25
Osztrák járdék ezüstbe	97 25
Osztrák járdék aranyban	116 10
Osztrák koronajárdék 4%	93 10
1860. évi osztrák államsorsjegy	165 —
Osztrák-magyar bankrészvény	18 90
Magyar hitelbank-részvény	500 —
Osztrák hitelintézet részvény	677 25
Osztr.-magy. államvasuti részvény	747 —
10 frankos arany (Napoleonkor)	19 1
Német birodalmi márka	117 32 1/2
London vista	240 02 1/2
Páris vista	94 9 1/2
10 márkás arany	23 47

Budapesti kőbányai sortés-kereskedelem

— Jan. 30. —
Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 128—159 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 162—163 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.
Sertéselészám: jan. hó 26. napján volt készlet 17668 darab, jan. 27. napján felhajtott 100 darab, jan. 27. napján elszállított 602 darab, jan. 28. napjára maradt készletben: 17066 darab.
A hivott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felolós szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1911. január hó 29. én:

C. bérlet 6. bérlet

A halhatatlan lump.

Operette 3 felvonásban. Irta: Dörman Felix. Fordította: Hervay Frigyes. Zenéjét szerette: Eysler Odón. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Reiseltner Ladiszlaj J.	A vendéglős Szabó László
A felesége László Btél	Freytag Lujza Dióssy Nusi
Anna, leányuk Zsáry Margit.	Zankel Róza Benkóné.
Flórián Vass Jenő.	Trampler Kulcsár L.
Ritter János Heltai Jenő.	A felesége Süő Manó.
Baumzártner Várnai Jenő.	Rumpelmayer Polgár S.

Kedde este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. jan. 31-én, kedden:

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. A mozdonyvezető. Dráma. — 2. Illatos szerelem. Bohózat. — 3. A büntárs. Dráma. — 4. Elővigyázat. Pall. Nagyszerű bohózat. — 5. Athén. Látványosság. — 6. Tengeri hangulat. Látványosság — 7. Megtréfált. rendőr. Bohózat. — 8. Hét pont. A legszenzációsabb detektív történet. Végigvezet bennünket a tolvaitanyák sötét pinceuduin keresztül a ragyogó nagyvilági szalonokig, ahol a gonosztevők vakmerően szedik gyanútlan áldozataikat.

Előadások d. u. 5 órától kezdve.

Utolsó előadás este 9 órakor.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 30

Kínálat, vételkezdő gyenge, 4 ezer mm. 5—10 fillérrel drágább.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 évi zárlat
Búza 1911. áprilisra	11 40—11 41	11 44—11 45
Róza 1911. májusra	11 26—11 26	11 28—11 29
Búza 1911. októberre	10 91—10 92	10 93—10 94
Róza 1911. áprilisra	8 12—8 13	8 14—8 15
Róza 1911. októberre	7 95—7 96	7 97—7 97
Tengeri 1911. májusra	5 74—5 75	5 75—5 76
Zab 1911. áprilisra	8 62—8 70	8 67—8 68

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Jan. 30

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10 25—10 35
76	10 35—10 45
77	10 45—10 55
78	10 55—10 65

Búza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10 15—10 25
Róza	6 95—7 05
Árpa	7 90—7 10
Zab	7 60—7 70
Tengeri(ul)	4 75—4 80

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa

házhöz szállítva:
ALTMANN EDÉNÉL
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 48

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

388

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és
sörkölcsönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Van szerencsém a nagyérd. kö-
zönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet

Kápolna-utca 8. szám alá
saját házamba áthelyeztem és min-
den tekintetben a modern követel-
ményeknek megfelelően berendez-
tem. Mint eddig, úgy ezután is fő
törekvésem lesz izléses kivitel, szo-
lód munka és olcsó árak által a
nagyérd. közönség bizalmát kiér-
demelni. 8951

Elvállalok modern lak- és boltberen-
dezéseket, portale- és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses
pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérviz-
gálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (um-
li, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bacteriolo-
gikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül
váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövettani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételeire használandó
sterill kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam
meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukács Jenő és dr.
Posgay István** orvos urak végzik. 361.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

A farsangra ajánljuk kitűnően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szíves figyelmébe, hol

Névjegyek,

Báli meghívók,

Esküvési meghívók,

Eljegyzési értesítők,

Üzleti nyomtatványok,

Művek,

Könyvek stb. stb. stb.

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szíves megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szives támogatását kéri

Schwarcz Pál,
üzletvezető.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszer-áruháza

Arany és ezüstékszerekben, Arad legelső győzelem- és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

Írás és ékszerész
Noltzer János-utca, Miaszita-palota

Zálogcédulák

Arany és ezüstérmék, gyémánt és hímű lánc tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserelekedésnek.
TELEFON 438. TELEFON 438.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérszerű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl gyökérszerű és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köztanmert csipkeárúházaunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partle-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4.) lehet vásárolni.

„ A következő kizárólag „

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág „ 74 „	Téli ing 35 „
Giott alj l. dupla 125 „	Gallér csak 7 „
Lüster alj l. dupla 125 „	Kézeli párja 8-16 „
Selyem alj l. dupla 375 „	Harinya 3 pár 50, 90 és 100 „
Midervédő batiszt 52 „	Selyem gallérvédő 68 „
Batiszt alj 125 „	Klasszékeztü párja 59 „
Taft selyem l. métere 68 „	Selyem sál 38 „
Celkos selyem l. métere 82 „	Kézimunka kongré kezdés 125 „
Gyermekruhák 75 „	Celpe, méterje 1 „
Zsebkendő tuotja 58 „	Celpe szövet 25 „

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeárúháza fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt l'20-tól kezdve. Blous l.25 krajcár.

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúzos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerosító szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárúházaiban, továbbá: Ring Lajos gyógyszerárúházaiban és Vojtek és Welsz droguerárúházaiban kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

FEHÉR KIRAKATOK!

Felhívjuk a. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított fehérenemű áruink megtekintésére. Gondos előrelátás folytán még az áremelkedés előtt nagymennyiségű **legjobb** — minőségű — **cérnavásznak, asztalneműk, chiffon és pamutárut** beszereztünk — egy ideig még a régi ősmert olcsó árban árusítjuk.

Régi, **70** év óta fennálló üzletünk az utóbbi 10 évben a **fehérenemű osztályt** a legmagasabb fokra emelte.

A legelőkelőbb gyárosoktól, mint **Schroll; Regenhart; Oberleithner** áruiból állandó nagy **gyári raktár.**

Kész **női fehéreneműben** óriási választék — bármilyen **kelengye a raktárról összeállítható.**

Meglepő nagy választék **női ingekben**, e cikket különösen **olcsó reklámáron** árusítjuk. — Otthon készítenő kelengyékhez ajánlunk **legfinomabb Batist chiffonokat**, legújabb **Batist Nansouc** minden szélességben.

Párnatokokhoz legfinomabb **Nanking.**

Schweizi, Jaquard és batiszt himzések.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.
Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma kedden 1911. január 31-én

1. Mozgófénykép-ujszág. A múlt hét eseményei mez. képekben. Az Apolló-színház állandó műsorszám. — 2. Fontolinai foltot tisztít. Kacagató. — 3. Cigányszerelm. Káprázatosan szép, színes felvétel. — 4. Allatkiallítás Argentiniában. Természetutáni felvétel. — 5. Salem rózsája, 400 méteres lép! Tüneményes dráma. — 6. Tyrannismus kép. Dráma. — 7. Pali feltalálja magát. Humoros kép.

Az előadások délután 5 órakor kezdődnek.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zár. s. k. 1 kor. I. s. hely 80 fill., II. s. hely 60 fill., III. s. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérnek kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTER.

Lukáts Kálmán dr., Lukáts Károly és Lukáts Jenő dr. úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy forrón szeretett jó édesanyjuk, illetve nővér, nagynéne és rokon

özv. Lukáts Kálmánné,

szül. Ghillány Vilma

hosszas szenvedés és az utolsó szentség ájtatos felvétele után, életének 60-ik évében január hó 28-án reggel háromnegyed 3 órakor jobblétre szenderült.

Drága halottunkat január 29-én a IX. ker. Üllői-ut 25. sz. gyász házból a bécsi központi temetőbe szállítjuk és az ottani családi sírba örök nyugalomra helyezük.

A megboldogult lelki üdvéért az engesztelő szent-mise február 3-án reggel 9 órakor a ferencvárosi plébániatemplomban fog a Mindenhatóknak bemutatni.

Budapest, 1911. január hó 28-án.

Béke poraira!

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávét és teát akar, csakis itt vásárolja e cikkeket. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrásy-tér 20.

Szemben a vármegyeházzal.

Városi és megyei telefon 609.

4449—1910. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Gulyes Péternek önkéntes árverési ügyében a jelzálogos hittelezőkkel szemben végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverést a pécskai kir. járásbiróság területén lévő Szemlak és határán fekvő és a szemlaki 919 sz. tjkvben A I. 63., 5177. hrsz. 800 és 52 □ öl területű (62 sz.) beltelkes házra és szántóra 690 kor. kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenntebb megjelölt ingatlanok 1911. évi február hó 24-ik napján délelőtt Szemlak község házában nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár ké harmadánál alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan 690 kor. becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 176. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1910. évi december hó 17. napján.

Szeőke Lajos s. k.
kir. jbiró.

459

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott **Borszivattyúk**

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbittatnak, ezért a szivattyu nem romlik és a bort nem rothtatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közöseknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

- gummirozott kendercsövek
- legolcsóbb árban.

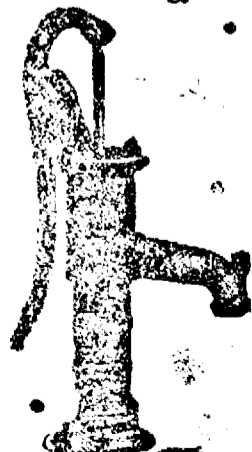
Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig-Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad. Rákóczi-utca 27. sz.

Aki

bérbeadni kíván
birtokot,
házat,
vadászter-
ületet,
kocsi,
lovat,
halcsapatot,
telket,

Aki

eladni kíván
birtokot,
szőlőt,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

mindenestől vétel vagy bérbevitel cél-
jából kereset;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztos-
sabban ér csált, ha az

ARADI KOZLONY**Kis hirdetések**

rovatát használja

Apró hirdetések.**Zálogházból**

kváltott arany, ezüst- és
gyémánt-árakat vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tököly-ter 1. 2974

Modern,

világos hálószoba még új, elköltö-
zés miatt eladó. Lovarda-utca 1. sz.
I. emelet. 422

Kitűnő varban levj

koncert zongora eladó. Megtekin-
tethető Faix Jaques zongorakészítőnél,
Batthyányi-utca. Eladó címe a
kiadóhivatalban. 421

2 szoba kiadó

Apponyi Albert-körut 8. I. em.
ajtó 7. 423

Ügyvédi irodának

esetleg lakásnak 2 utcai szobás
lakás hozzátartozó mellékhelyisé-
gekkel május 1-re kiadó Bővebbet
József főherceg-ut 11., fűszerüzlet-
ben. 430

Intőfényező műhely,

**kovácsműhely, bogár-
műhely** megfelelő mellékhelyi-
ségekkel május 1-re kiadók. József
főherceg-ut 11. Bővebbet a fűszer-
üzletben. 429

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti
könyvek és irodai felszerelések gyári
raktára. 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtár, 30,000 kötetes zenemű-
köleszítő intézet. Minden könyv és
zenemű-ujdonságok raktáron. Ve-
szek egész könyvtárakat legmaga-
sabb áron. Kerpel Izsó könyv és
papírkereskedése. Aradon. 4071

Koffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és
leányfelöltők és telikabátok a leg-
ujjába kivitelben érkeztek! Verse-
nyen kívül árak! 4268

Eladó

mészáros- és hentesüzlet. Bőveb-
bet Zurek Károlynál Forray-utca 8.
szám alatt. 426

Keresek

vegyes vagy szatócüzletet Ara-
don vagy vidéken. Italméréssel és
trafikkal. Ajánlatokat: Berkovits
Jenő, Birtin. 427

Eladó egy

három színű 4 hónapos Agár kutya.
Czím a kiadóban. 447

Megvételre

keresek egy íróasztalt, egy írat-
szekrényt és egy puskaszekrényt.
Ajánlatot, ár megjelöléssel a ki-
adóba kérek „Iroda” cím alatt. 454

Battonyán

Kossuth-téri 165 számú ház mely
1000 □ terület nagy hozzá egy
nagy gyümölcsös kert, előnyös fel-
tétel mellett szabad kézből eladó.
Bővebbet ugyanott Sch ögl Kálmán
s. jegyző urnál. 472

Egy gépirásban

és az összes irodai munkálatok-
ban jártas két évi praxis-al bíró,
irodista nő azonnali belépésre ál-
lást keres. Czim a kiadóban. 473

Modern

földszinti 4 szobás lakás terasszal
a Verbőczy utcában, a Gazdasági
palotához közel máj. 1-re kiadó.
Terveket megtekinteni lehet a
posta főnöki lakásba 11-12-ig. 474

Kitűnő,

rövid zongora bérbeadó: Flórián-
utca 6 d. 475

Kitűnő

Jeget

szállít wagon számra Ma-
roshévízi vasutállomásról

Kolbász József

birtokos Maroshévíz 471

**Erdőmérnöki
iroda.**

Ajtay Sándor A. Cs. E. V. nyugal-
ma erdőster főmérnöke

Aradon, Kasszinger-utca 5. sz. alatt

erdőmérnöki irodát

nyitott. Elvállal: erdőbecslés, erdő-
felmérés, határrendezés és parcel-
lázási munkálatokat; továbbá ipar-
vasutak tervezését és építését, bir-
tokbecslés-, vétel- és eladás-közve-
lítést. 458

61-911. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Poltura Pécskai ut 9-12 sz.
alatt levő a helyszínén kitűzött 21
házhelyet belügyminiszteri jóvá
hagyástól feltételezetten a városhá-
za földszinti kistermében 1911 évi
február hó 13-án d. e. 10 óraker
szükség esetén 1911 február hó 20 án
és február hó 27-én d. e. 10 óraker
megtartandó nyilvános árverésen
a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek
mérései a következők:

1. számú telek 313 négyszög
öl (sarok telek)
2. számú telek 300 négyszög öl.
(sarok telek)
3. számú telek 271 négyszög öl.
4. számú telek 262 négyszög öl.
5. számú telek 254 négyszög öl.
6. számú telek 245 négyszög öl.
7. számú telek 236 négyszög öl.
8. számú telek 227 négyszög öl.
9. számú telek 218 négyszög öl.
10. számú telek 209 négyszög öl.
11. számú telek 201 négyszög öl.
12. számú telek 312 négyszög öl.
13. számú telek 200 négyszög öl.
14. számú telek 200 négyszög öl.
15. számú telek 200 négyszög öl.
16. számú telek 200 négyszög öl.
17. számú telek 200 négyszög öl.
18. számú telek 200 négyszög öl.
19. számú telek 200 négyszög öl.
20. számú telek 200 négyszög öl.
21. számú telek 263 négyszög
öl. (sarok telek).

Az 1. 2 és 21 számú telek ki-
kiáltási ára 20 korona négyszög
ölnként, a 3-7, 16-20 sz. telkek
kikiáltási ára 15 korona négyszög
ölnként, a 8-11 és 12-15 sz. tel-
kek kikiáltási ára 12 korona négy-
szög ölnként

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapírokban.

Árverésen részt lehet venni szó-
beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek nemkü-
lönben a térrajz a gazdasági tanács-
nok urnál az árverést megelőzőleg
is megtekinthetők a városháza I-ső
emeleti 104 számú szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke 1911 évi január hó 23-án
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

59-911. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az élővízcsatornának a
kertészeti teleptől a csálai erdőig
terjedő részén a legeltetési jogot
egy évre 1911 évi február hó 6-án
d. e. 10 óraker nyilvános árveré-
sen bérbe adja.

Kikiáltási-ár 50 korona éven-
kénti bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási-ár 5%-a készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazda-
sági széke 1911. évi január
hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék

Nagymennyiségű**maculatura**

Jutányos áron

eladó.**AKI**

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 80 fillérért egy
üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Valódi

francia mellfűzőkkülönlegességek
kizárólagos raktára**Varga D. Dani**

Arad, Andrási-ter 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességeken dus
választék. Javítások és villany-
ernyő készítesek elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808.